

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

**PEDAGOGICKO-ORGANIZAČNÉ POKYNY
na školský rok 2016/2017**

Bratislava 2016

Obsah

ÚVODNÉ SLOVO MINISTRA	4
POUŽITÉ SKRATKY	6
1. VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE A POKYNY.....	8
1.1. Organizácia školského roka	8
1.2. Testovanie žiakov 5. ročníka základných škôl	8
1.3. Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka základných škôl	8
1.4. Maturitná skúška	9
1.5. Výchovno-vzdelávací proces	10
1.5.1. Znižovanie informačnej nerovnosti.....	10
1.5.2. Kontrola, efektivita.....	10
1.5.3. Predčitateľská a čitateľská gramotnosť	11
1.5.4. Ľudské práva, práva detí, diskriminácia, národnostné menšiny, cudzinci.....	12
1.5.4.1. Ľudské práva.....	12
1.5.4.2. Práva detí	13
1.5.4.3. Diskriminácia	13
1.5.4.4. Národnostné menšiny	13
1.5.4.5. Cudzinci.....	14
1.5.5. Cudzíe jazyky	15
1.5.6. Náboženská výchova/etická výchova.....	15
1.5.7. Globálne vzdelávanie a environmentálna výchova	16
1.5.8. Mediálna výchova	17
1.5.9. Školské knižnice.....	17
1.5.10. Zdravý životný štýl.....	17
1.5.11. Bezpečnosť a prevencia	19
1.5.12. Výchovné poradenstvo	20
1.5.13. Deti a žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	21
1.5.14. Súťaže.....	23
1.5.15. Podnikateľské zručnosti	23
1.5.16. Finančná gramotnosť.....	24
1.5.17. Informačné, komunikačné a iné technológie.....	25
1.5.18. Výzvy na podávanie žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov	26
2. ŠKOLY	26
2.1. Materské školy	27
2.2. Základné školy	29
2.3. Stredné školy.....	30
2.3.1. Systém duálneho vzdelávania	31
2.4. Školská integrácia	32
2.5. Špeciálne školy, špeciálne triedy	33
2.6. Základné umelecké školy.....	36
2.7. Jazykové školy.....	36

3. ŠKOLSKÉ ZARIADENIA	37
3.1. Školské výchovno-vzdelávacie zariadenia	37
3.1.1. Školský klub detí.....	37
3.1.2. Centrum voľného času	37
3.1.3. Školský internát.....	38
3.2. Špeciálne výchovné zariadenia	38
3.3. Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie	39
3.4. Školské účelové zariadenia	41
3.4.1. Zariadenia školského stravovania	41
4. UČEBNICE A ŠKOLSKÉ TLAČIVÁ.....	43
5. KONTINUÁLNE VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV A ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV	44
6. CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE.....	45
7. NIEKTORÉ ASPEKTY OCHRANY PEDAGOGICKÉHO ZAMESTNANCA A ODBORNÉHO ZAMESTNANCA	45
8. ÚČINNOSŤ.....	47
Príloha č. 1	48
Príloha č. 2	50

ÚVODNÉ SLOVO MINISTRA

Vážení pedagogickí a odborní zamestnanci,
milí čitatelia,

som rád, že sa vám môžem pri príležitosti vydania publikácie Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2016/2017 prvýkrát z pozície ministra školstva prihovoriť a popriať vám zároveň s novým školským rokom všetko dobré.

Držite v rukách brožúrku, ktorá vám má pomôcť zorientovať sa v najdôležitejších zmenách, odporúčaniach a novinkách týkajúcich sa nášho školstva i výchovno-vzdelávacieho procesu od septembra 2016. Bol by som rád, ak by ste ju využívali ako užitočného pomocníka počas celého školského roka. Rovnako dúfam, že tieto pokyny privítajú aj ďalšie subjekty pôsobiace v oblasti regionálneho školstva, ako sú zriaďovatelia škôl a školských zariadení, pracovníci školských odborov a úradov na všetkých úrovniach riadenia a v neposlednom rade aj priamo riadené organizácie rezortu školstva.

Vstupujeme do obdobia veľkých výziev. Regionálne školstvo si vyžaduje zásadné zmeny, ktoré by mali zlepšiť kvalitu vzdelávania detí a žiakov i postavenie pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov. Nové vedenie ministerstva si je vedomé potreby uskutočnenia dôležitých systémových zmien, a je preto pripravené pustiť sa do nevyhnutných úprav legislatívy i celého systému. Našou snahou je dopracovať sa k stavu, aby sa škola stala miestom, ktoré budú naše deti, žiaci ale i učitelia navštevovať s radosťou a veľkou motiváciou.

Podmienkou realizácie takej významnej reformy je nevyhnutná spolupráca všetkých zainteresovaných strán – od ministerstva školstva a zriaďovateľov, cez stavovské a profesijné organizácie až po odbory a občianske združenia pôsobiace v tejto oblasti. Len spoločným úsilím, konštruktívnou výmenou názorov a analýzou skúseností z praxe sa vieme dopracovať k naozaj kvalitným návrhom systémových zmien. Preto ma teší, že v odbornej verejnosti vidím reálny záujem podieľať sa na riešení týchto náročných úloh.

Zaujímavým podkladom, s ktorým budeme môcť pracovať, sa stanú aj výsledky minuloročných medzinárodných testov PISA a TIMSS. Ich zverejnenie sa očakáva v decembri 2016 a prinesie detailné porovnanie úrovne znalostí našich žiakov z matematiky, prírodných vied, ako aj v oblasti čitateľskej gramotnosti s ich rovesníkmi v najvyspelejších krajinách sveta. Na národnej úrovni nás čaká okrem už tradičnej externej maturity a Testovania 9 druhé celoplošné testovanie vedomostí žiakov 5. ročníka z matematiky a slovenského jazyka a literatúry, resp. maďarského jazyka a literatúry. Výsledky týchto testov nám pomôžu získať lepší obraz o kvalite vzdelávania a najmä pridanej hodnote na úrovni škôl.

Veľmi pozitívne vnímam zmeny v oblasti odborného vzdelávania, kde sme v spolupráci so zamestnávateľmi, profesijnými organizáciami, zriaďovateľmi a školami spustili systém duálneho vzdelávania. Firmy a podniky si čoraz viac uvedomujú potenciál tejto, na Slovensku staronovej, formy vzdelávania, čo sa odrazilo aj na náraste počtu zapojených zamestnávateľov, ktorí získali osvedčenie o spôsobilosti. Ich počet sa oproti minulému roku takmer strojnásobil a tak možno očakávať výrazný nárast aj pri zapojených žiakoch.

Milé kolegyně a kolegovia,

verím, že nasledujúci školský rok sa bude niesť v znamení pozitívnych zmien, ktoré dokážu naplniť čo najviac našich spoločných očakávaní. Dovoľte mi preto v mene celého ministerstva a priamo riadených organizácií, ako aj v mene svojom, zaželať vám veľa pracovného elánu a tvorivých síl. Budem rád, ak sa školský rok 2016/2017 vydarí podľa vašich predstáv.

Peter Plavčan
minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

POUŽITÉ SKRATKY

CPPPaP	Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie
CŠPP	Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva
CVČ	Centrum voľného času
CVTI SR	Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky
DDI	Detské dopravné ihrisko
Dohovor	Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím
ECML	Európske centrum pre moderné jazyky v Grazi
IKT	Informačné, komunikačné a digitálne technológie
IVP	Individuálny vzdelávací program
MPC	Metodicko-pedagogické centrum
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
NÚCEM	Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania
Orgán ochrany	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a úrady práce, sociálnych vecí a rodiny
OŠ OÚ	Odbor školstva okresného úradu v sídle kraja
ROCEPO	Rómske vzdelávacie, informačné, dokumentačné, poradenské a konzultačné centrum
SCCF	Slovenské centrum cvičných firiem
Sieť	Sieť škôl a školských zariadení Slovenskej republiky
SZP	Sociálne znevýhodnené prostredie
ŠIOV	Štátny inštitút odborného vzdelávania
Školský zákon	Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
ŠkVP	Školský vzdelávací program
ŠPÚ	Štátny pedagogický ústav v Bratislave
ŠŠI	Štátna školská inšpekcia Bratislava
ŠVP	Štátny vzdelávací program
ŠVVP	Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
TZ	Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov
VÚDPaP	Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave
Zákon č. 36/2005 Z. z.	Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon č. 305/2005 Z. z.	Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 317/2009 Z. z.	Zákon č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon č. 596/2003 Z. z.	Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákonný zástupca	Rodič alebo zákonný zástupca
ZŠ s MŠ	Základná škola s materskou školou
ZUŠ	Základná umelecká škola

1. VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE A POKYNY

1.1. Organizácia školského roka

1. Školský rok sa začína 1. septembra 2016. Školské vyučovanie sa začína **5. septembra 2016** (pondelok). Školské vyučovanie v prvom polroku školského roka sa končí **31. januára 2017** (utorok).
2. Školské vyučovanie v druhom polroku sa začína **1. februára 2017** (streda) a končí sa **30. júna 2017** (piatok).
3. Termíny školských prázdnin (okrem materských škôl) do roku 2019 sú uvedené v **prílohe č. 1**.
4. **V školskom roku 2016/2017** bude v období školského vyučovania spolu **188 vyučovacích dní, 43 sobôt a nediel, 24 dní školských prázdnin** (z ktorých 5 dní pripadne na sviatky) a ďalších 5 voľných dní sviatkov. Obdobie letných školských prázdnin bude trvať **63 dní**.
5. Podrobnosti o organizácii výchovno-vzdelávacej činnosti a prevádzke materskej školy počas školských prázdnin ustanovuje § 2 ods. 6 vyhlášky č. 306/2008 Z. z. o materskej škole. Prevádzka každej materskej školy zaradenej v sieti škôl a školských zariadení Slovenskej republiky, **bez ohľadu na jej zriaďovateľa**, sa v čase letných prázdnin prerušuje **najmenej na tri týždne nepretržite**. V miestach, kde je niekoľko materských škôl jedného zriaďovateľa, informuje riaditeľ zákonných zástupcov o možnosti dochádzky detí do niektorej z nich (vopred určenej).

1.2. Testovanie žiakov 5. ročníka základných škôl

1. Testovanie žiakov 5. ročníka základných škôl pod názvom Testovanie 5-2016 sa uskutoční **v novembri 2016** na vybraných základných školách Slovenskej republiky z predmetov slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra a matematika.
2. Cieľom Testovania 5-2016 je vstupné hodnotenie žiackych vedomostí a zručností na začiatku vzdelávacieho stupňa ISCED 2. Testovanie 5-2016 poskytne školám spätnú väzbu, ako pripravili žiakov na prechod zo vzdelávacieho stupňa ISCED 1 na vzdelávací stupeň ISCED 2 a zároveň bude vstupnou informáciou pre učiteľov na stupni ISCED 2 na zlepšovanie ich vzdelávania a skvalitňovanie výchovno-vyučovacieho procesu. Poslúži aj na monitorovanie stavu vedomostí a zručností žiakov pri výstupe zo vzdelávacieho stupňa ISCED 1.
3. Za prípravu a metodické riadenie priebehu testovania zodpovedá NÚCEM. Za organizačné zabezpečenie testovania zodpovedá riaditeľ školy. Kontrolu objektivity testovania vykonajú zamestnanci ŠŠI a OŠ OÚ. S cieľom zvýšiť objektivitu priebehu testovania riaditelia základných škôl na základe poverenia OŠ OÚ poveria úlohou externého dozoru pedagogických zamestnancov iných základných škôl, ktorí nemajú aprobáciu na testované predmety.
4. Informácie o Testovaní 5-2016 sú zverejnené na www.nucem.sk.

1.3. Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka základných škôl

1. Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka základných škôl (okrem žiakov s mentálnym postihnutím) pod názvom Testovanie 9-2017 sa uskutoční **5. apríla 2017** (streda) z predmetov matematika, slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra. Náhradný termín testovania sa uskutoční **20. apríla 2017** (štvrtok).

2. Cieľom testovania je získať prehľad o výkonoch žiakov na výstupe zo stupňa ISCED 2, porovnať ich výkony v testoch a poskytnúť školám spätnú väzbu a komplexnejší prehľad o testovaných predmetoch, ktorý môže pomôcť pri skvalitňovaní vzdelávania. Výsledok žiaka slúži ako podklad pre prijímacie skúšky na stredné školy.
3. Za prípravu a metodické riadenie priebehu testovania zodpovedá NÚCEM. Za organizačné zabezpečenie testovania zodpovedá riaditeľ školy. Kontrolu objektivity testovania vykonávajú zamestnanci ŠŠI a OŠ OÚ. S cieľom zvýšiť objektivitu priebehu testovania riaditelia základných a stredných škôl na základe poverenia OŠ OÚ poveria úlohou externého dozoru pedagogických zamestnancov iných základných škôl, ktorí nemajú aprobáciu na testované predmety.
4. Vo vybraných základných školách bude v období **február** a **máj 2017** prebiehať pilotné overovanie testovacích nástrojov pre Testovanie 9. Informácie o Testovaní 9-2017 sú zverejnené na www.nucem.sk.

1.4. Maturitná skúška

1. Riadny termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky bude v predmetoch:
 - a) slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra dňa **14. marca 2017** (utorok),
 - b) anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, francúzsky jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk dňa **15. marca 2017** (streda),
 - c) matematika dňa **16. marca 2017** (štvrtok),
 - d) maďarský jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra dňa **17. marca 2017** (piatok).
2. **Od 1. septembra 2016** nadobudne účinnosť nové znenie § 6 ods. 9 a § 7 ods. 10 vyhlášky č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení neskorších predpisov, podľa ktorého **žiaci tried s bilingválnym vzdelávaním** vykonajú externú časť, písomnú formu internej časti a ústnu formu internej časti maturitnej skúšky z druhého vyučovacieho jazyka na úrovni C1 jazykovej náročnosti Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky.
3. Za prípravu a metodické riadenie priebehu externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky zodpovedá NÚCEM. Distribúciu zásielok s testami zabezpečí príslušný OŠ OÚ. Za organizačné zabezpečenie testovania v jednotlivých školách zodpovedá riaditeľ školy.
4. Príslušné OŠ OÚ určia termíny internej časti maturitnej skúšky, okrem písomnej formy, jednotlivým stredným školám v ich územnej pôsobnosti v čase od **22. mája 2017 do 9. júna 2017**.
5. Náhradný termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky sa uskutoční v termíne **4. – 7. apríla 2017**. Dni konania náhradného termínu pre jednotlivé predmety určí NÚCEM na základe počtu prihlásených žiakov a zverejní ich najneskôr 27. marca 2017.
6. Opravný termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky pre školský rok 2015/2016 sa uskutoční v termíne **6. – 9. septembra 2016**. Dni konania opravného termínu pre jednotlivé predmety určí NÚCEM na základe počtu prihlásených žiakov a zverejní ich najneskôr 1. augusta 2016.
7. Opravný termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky pre školský rok 2016/2017 sa uskutoční v termíne **5. – 8. septembra 2017**. Dni konania opravného termínu pre jednotlivé predmety určí NÚCEM na základe počtu prihlásených žiakov a zverejní ich najneskôr 1. augusta 2017.
8. Na vybraných stredných školách sa v období **september – november 2016** a **január – február 2017** uskutoční pilotné overovanie testovacích nástrojov pre maturitnú skúšku.

9. Informácie o maturitnej skúške v školskom roku 2016/2017 sú zverejnené na www.nucem.sk v sekcii Maturita.

1.5. Výchovno-vzdelávací proces

1.5.1. Znižovanie informačnej nerovnosti

1. Pre potenciálnych záujemcov o štúdium na strednej škole MŠVVaŠ SR zverejňuje informácie o aktuálnom stave a trendoch vývoja nezamestnanosti absolventov stredných škôl na www.minedu.sk v menu Regionálne školstvo - Výchova a vzdelávanie v stredných školách. Detailnejšie analýzy nezamestnanosti absolventov stredných škôl sú dostupné na webovom sídle CVTI SR v časti „regionálne školstvo“. Problematika nezamestnanosti je analyzovaná na viacerých úrovniach, od agregovanej úrovne druhu školy, regiónu až po jednotlivé školy a odbory vzdelávania.
2. Súhrnné informácie o možnostiach štúdia na stredných školách v školskom roku 2016/2017 prinášajú pravidelne aktualizované publikácie: „*Ako na stredné školy?*“ a „*Sprievodca neštátnymi školami*“ zverejnené na webovom sídle CVTI SR www.cvtisr.sk v časti „regionálne školstvo“.
3. Portál „Mapa regionálneho školstva“ na adrese <http://mapaskol.iedu.sk> slúži na zníženie informačnej nerovnosti v regionálnom školstve na Slovensku. Záujemcom o štúdium zákonným zástupcom ponúka informácie, ktoré im môžu pomôcť v rozhodovaní sa pri výbere školy. Odbornej verejnosti ponúka tento portál jednoduchší prístup k informáciám. Údaje na portáli sú priebežne aktualizované.
4. V nadväznosti na nadobudnutie účinnosti zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý už od školského roku 2015/2016 umožňuje prípravu žiakov v systéme duálneho vzdelávania sú informácie o organizácii systému duálneho vzdelávania zverejnené na www.potrebyovp.sk.
5. Zabezpečiť, aby bol informovaný súhlas zákonného zástupcu získaný písomne, s vlastnoručným podpisom zákonného zástupcu a s uvedením poznámky, že zákonný zástupca bol poučený o dôsledkoch svojho súhlasu. Pred súhlasom je potrebné poskytnúť zákonnému zástupcovi nevyhnutné informácie zrozumiteľným spôsobom a s prihliadnutím na konkrétnu situáciu vo výchovno-vzdelávacom procese, na ktorú sa takýto súhlas vyžaduje.

1.5.2. Kontrola, efektivita

1. Kvalitu výchovno-vzdelávacej činnosti kontrolovať a monitorovať prostredníctvom pravidelnej hospitačnej činnosti. Účinnosť hospitačnej činnosti zvyšovať poskytovaním objektívnej spätnej väzby pedagogickým zamestnancom.
2. Uplatňovaním primárnej funkcie a poslania poradných orgánov riaditeľa napomáhať internému vzdelávaniu učiteľov, skvalitňovaniu vyučovania učiteľov, monitorovaniu a hodnoteniu úrovne vzdelávacích výsledkov detí a žiakov.
3. Činnosť metodických orgánov zamerať na skvalitňovanie činnosti učiteľa vo výchovno-vzdelávacom procese, na monitorovanie úrovne vzdelávacích výsledkov detí a žiakov a analýzu zistení.
4. Ciele kontrolnej činnosti zamerať na zisťovanie využívania poznatkov a zručností získaných v rámci kontinuálneho vzdelávania a štúdiom, na využívanie odbornej literatúry, detskej literatúry, učebníc, učebných pomôcok a didaktickej techniky vo výchovno-vzdelávacej činnosti.
5. Zamerať vnútornú kontrolnú činnosť na systematické sledovanie kvality výchovy a vzdelávania, na výchovu a vzdelávanie detí a žiakov so ŠVVP, na odhaľovanie

a odstraňovanie segregácie rómskych žiakov. Pozornosť venovať stanoveniu výchovno-vzdelávacích cieľov vyučovacieho procesu konzistentne formujúcich osobnosť dieťaťa alebo žiaka, rešpektujúcich taxonómie cieľov; pozornosť venovať zaradovaniu kooperatívnych foriem učenia sa, rozvíjaniu občianskych a sociálnych kompetencií detí a žiakov.

6. Oboznámiť sa s výstupnými materiálmi národného projektu „Externé hodnotenie kvality školy podporujúce sebahodnotiace procesy a rozvoj školy“ a využiť ich v praxi pri realizácii sebahodnotiaceho procesu školy. Výstupy z projektu sú zverejnené na www.ssiba.sk v časti Projekty ESF.
7. Využívať rôznorodé metódy, formy a primerané diagnostické nástroje evalvácie detí a žiakov pri posudzovaní ich napredovania, pri prevencii ich zlyhávania, pri identifikácii špecifikovania ich učenia sa, angažovania sa a výchovno-vzdelávacích potrieb, pri hodnotení účinnosti vyučovania učiteľom.
8. Kontrolnú a riadiacu činnosť vo vzťahu k predprimárnemu vzdelávaniu v ZŠ s MŠ ustanoviť do kompetencie zástupcu riaditeľa ZŠ s MŠ pre materskú školu.

1.5.3. Predčitateľská a čitateľská gramotnosť

1. V materských školách rozvíjať predčitateľskú gramotnosť uplatňovaním špecifických metód; rozvíjať aktívne počúvanie s porozumením (čítaním veršov, rozprávok a príbehov s detským hrdinom, aktívnym zapájaním sa do aktivít školských knižníc a pod.), pri overovaní porozumenia vypočítaného textu využívať metódy tvorivej dramatizácie; zámerne rozvíjať aktívnu slovnú zásobu detí; vytvárať komunikačne a literárne podnetné prostredie.
2. Podporovať vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti rozvíjania predčitateľskej a čitateľskej gramotnosti detí a žiakov. Zoznam poskytovateľov akreditovaných programov kontinuálneho vzdelávania pre oblasť čitateľskej gramotnosti je zverejnený na <http://www.minedu.sk/akreditacie-v-rezorte-skolstva/>.
3. Formovať kladný vzťah detí a žiakov ku knihe a literatúre, organizovať súťaže v čitateľských zručnostiach a popoludňajšie čitateľské aktivity v školských kluboch detí.
4. Vypracovať plán aktivít na podporu rozvoja čitateľskej gramotnosti a začleniť ho do ŠkVP; dbať o zvyšovanie jazykovej kultúry žiakov na všetkých vyučovacích hodinách (t. j. nielen na vyučovacej hodine slovenského jazyka a literatúry).
5. MŠVVaŠ SR vyhlasuje školský rok 2016/2017 za *Rok čitateľskej gramotnosti*. Odporúča riaditeľom škôl ako prioritnú úlohu intenzívny rozvoj čitateľskej gramotnosti vo všetkých vzdelávacích oblastiach v základných školách s odporúčaním využiť disponibilné hodiny v rámci ŠkVP.
6. Využívať možnosť vzdelávania celého pedagogického zboru z ponuky vzdelávacích aktivít MPC v oblasti cieleného rozvíjania čitateľskej gramotnosti, resp. vzdelávania pre riadiacich zamestnancov škôl s obsahovým zameraním na tvorbu vlastnej stratégie rozvoja čitateľskej gramotnosti.
7. MPC vydalo v roku 2015 zborník príspevkov „*Vedenie školy ako koordinátor rozvoja čitateľskej gramotnosti*“, ktorý obsahuje 16 podrobne spracovaných príspevkov. Zborník je v plnom znení dostupný na webovom sídle MPC <http://www.mpc-edu.sk/aktuality/zbornik-prispevkov-z-medzinarodnej-odbornodidactickej-konferencie>.
8. Metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice zverejňuje na svojom webovom sídle www.spgk.sk rozličné informácie a materiály na podporu zvyšovania úrovne čitateľskej gramotnosti a kultúry čítania.
9. Podporovať voľnočasové aktivity detí a žiakov zamerané na jazykovú kultúru (recitačné a literárne súťaže, školské časopisy).

10. Na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti využívať uvoľnené úlohy PISA a metodické príručky na www.statpedu.sk v rámci všetkých predmetov v základných a stredných školách.

1.5.4. Ľudské práva, práva detí, diskriminácia, národnostné menšiny, cudzinci

1.5.4.1. Ľudské práva

1. Na základe medzinárodných dohovorov v oblasti ľudských práv, ktorými je Slovenská republika viazaná, Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike, schválenej vládou Slovenskej republiky uznesením č. 71/2015 zo dňa 18. februára 2015 a v súlade s princípmi výchovy a vzdelávania definovanými v § 3 písm. j) a o) školského zákona a cieľmi výchovy a vzdelávania ustanovenými v § 4 písm. g) a h) školského zákona:
 - a) naďalej uskutočňovať Olympiádu ľudských práv pre žiakov základných škôl,
 - b) zapájať sa do Olympiády ľudských práv ako celoštátnej súťaže žiakov stredných škôl. Viac informácií na www.olympiady.sk, www.olp.sk,
 - c) výchovu k ľudským právam v triede a škole usmerňovať tak, aby sa stala integrálnou súčasťou celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv, aby podporila hodnotu človeka ako ľudského jedinca a rozvoj medziľudských vzťahov v demokratickej spoločnosti,
 - d) vzhľadom na potrebu plánovania procesu výchovy k ľudským právam ich ochranu a implementáciu zabezpečiť efektívnou spoluprácou školy, zákonných zástupcov, mimovládnych organizácií a širokej miestnej komunity,
 - e) zapájať deti a žiakov do aktivít v oblasti výchovy k ľudským právam organizovaním besied, súťaží, stretnutí, tematických výstav, návštev divadelných predstavení s tematikou ľudských práv,
 - f) vytvoriť podmienky na zabezpečenie kontinuálneho vzdelávania na získanie multietnických a multikultúrnych kompetencií učiteľov,
 - g) vytvárať priaznivé multikultúrne prostredie v školách (prostredníctvom chápaného a kritického spôsobu štúdia jednotlivých kultúr napomôcť žiakom porozumieť iným kultúram).
2. Do ŠkVP zapracovať povinné témy súvisiace s multikultúrnou výchovou, výchovou v duchu humanizmu a so vzdelávaním v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, rovnosti muža a ženy, predchádzania všetkým formám diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu, intolerancie a rasizmu a v oblasti problematiky migrácie.
3. Viesť žiakov k aktívnej účasti pri kreovaní žiackej školskej rady a podporovať participáciu žiakov a ich zákonných zástupcov na tvorbe školského poriadku; pristupovať dôsledne k napĺňaniu výchovy k ľudským právam.
4. V humanitne orientovaných študijných odboroch stredných odborných škôl skupín 68 Právne vedy, 75 Pedagogické vedy a 76 Učiteľstvo sa odporúča využívať Metodickú príručku pre vyučovanie ľudských práv v odbornom vzdelávaní a príprave.
5. Školám sa odporúča využívať pri výchove a vzdelávaní manuál k tolerancii a ľudským právam KOMPAS a KOMPASITO. Viac informácií na www.iuventa.sk.
6. Pre zvýšenie informovanosti pedagogických a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení sa na webovom sídle MŠVVaŠ SR nachádza Analýza súčasného stavu výchovy a vzdelávania k ľudským právam v regionálnom školstve spracovaná na základe výsledkov z monitorovania a hodnotenia ľudských práv. Viac informácií na <http://www.minedu.sk/detske-a-ludske-prava/>.
7. Na webovom sídle CVTI SR sa nachádzajú najzaujímavejšie výsledky dlhodobého výskumu zameraného na výchovu k ľudským právam v školskom a rodinnom prostredí.

Viac informácií na http://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-skolstva/vyskumy-a-prevencia/vyskumy-mladeze.html?page_id=10281.

8. V súvislosti s predsedníctvom Slovenska v Rade Európskej únie posilniť vo vyučovaní všetkých predmetov v základných a stredných školách témy zamerané na rozvoj európskeho povedomia a občianstva.
9. Poskytnúť deťom a mládeži informácie o ľudskoprávných a advokátskych organizáciách a mimovládnych neziskových organizáciách pôsobiacich v tejto oblasti a v tejto súvislosti aj o možnosti vykonávať dobrovoľnícku činnosť v lokalite školy/komunitě/regióne.

1.5.4.2. Práva detí

1. V pedagogickom procese rešpektovať Dohovor o právach dieťaťa. Veku primeranou formou oboznamovať deti a žiakov s ich právami a povinnosťami v zmysle tohto dokumentu s využívaním aktivizujúcich metód. V materských školách sa odporúča využívať piktogramy.
2. Odporúča sa veku primeraným spôsobom informovať žiakov o zmysle a príslušných ustanoveniach Opčného protokolu k Dohovoru o právach dieťaťa o účasti detí v ozbrojených konfliktoch, Opčného protokolu k Dohovoru o právach dieťaťa o predaji detí, detskej prostitúcii a detskej pornografii, Opčného protokolu o procedúre oznámení.
3. V súlade s Koncepciou boja proti extrémizmu na roky 2015 – 2019 sa odporúča využiť metodický list s odporúčaniami a metodickými ukázkami zameranými na multidisciplinárny prístup v procese identifikovania znakov radikalizácie mládeže na www.statpedu.sk.
4. Školám sa odporúča využiť informácie v texte *Metodická pomoc k téme osobnostný a sociálny rozvoj žiakov, vyučovaniu psychologických tém v škole a rozvíjaniu emocionálnej inteligencie*, ktorý obsahuje inšpirácie a zdroje k rozvíjaniu emocionálnej inteligencie žiakov. Materiál je dostupný na www.statpedu.sk a je možné ho využiť pri vyučovaní voliteľného predmetu psychológia a predmetov, v ktorých sú psychologické témy integrované, pri uplatňovaní prierezovej témy osobnostný a sociálny rozvoj a tiež v rámci triednických hodín.

1.5.4.3. Diskriminácia

1. V školách a školských zariadeniach dôsledne uplatňovať **zákaz všetkých foriem diskriminácie a segregácie**. Eliminovať nežiaduce javy, akými sú priestorové, organizačné, fyzické a symbolické vylúčenie alebo oddelenie rómskych detí a žiakov v dôsledku ich etnickej príslušnosti (často v kombinácii so sociálnym znevýhodnením) od ostatných detí a žiakov. Vytvárať vhodné podmienky na ich vzdelávanie v školách a triedach spolu s majoritnou populáciou.
2. Realizovať inkluzívne vzdelávanie detí a žiakov vo všetkých materských, základných a stredných školách, t. j. verejných, súkromných a cirkevných s využitím špecifických metód výučby.

1.5.4.4. Národnostné menšiny

1. Zabezpečiť poskytnutie informácie zákonným zástupcom o možnostiach voľby školy s vyučovacím jazykom národnostných menšín alebo s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny, v prípade záujmu zabezpečiť takéto vzdelávanie.
2. Vytvárať vhodné personálne, materiálno-technické a organizačné podmienky na vyučovanie predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra na školách s vyučovacím jazykom maďarským a slovenský jazyk a literatúra v školách s vyučovacím jazykom ostatných národnostných menšín.

3. Venovať zvýšenú pozornosť príprave žiakov základných škôl s vyučovacím jazykom maďarským na Testovanie 9 zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry.
4. Podporovať kontinuálne vzdelávanie učiteľov 1. stupňa základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským a učiteľov s aprobáciou slovenský jazyk a literatúra z metodiky vyučovania slovenského jazyka ako druhého jazyka (L₂).
5. MPC v spolupráci s ŠPÚ, NÚCEM a ŠŠI v rokoch 2016 – 2020 realizuje projekt MŠVVaŠ SR „Edukačný proces vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským“. Projekt so zapojením troch základných škôl s vyučovacím jazykom maďarským zahŕňa vytvorenie metodiky vzdelávacieho programu vrátane inovatívnych metód a foriem vyučovania, vytvorenie podporných materiálov na realizáciu vzdelávacieho programu (metodické a učebné materiály a didaktické pomôcky), realizáciu aktuálnych a tvorbu nových vzdelávacích programov kontinuálneho vzdelávania a poradenstvo a podporu školám pri zavádzaní inovovaného ŠVP.
6. V materských školách, v ktorých sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v jazyku národnostnej menšiny:
 - a) podporovať aktívnu komunikáciu detí v spisovnej slovenčine uplatňovaním inovatívnych učebných postupov, dvojazyčnou (bilingválnou) priebežnou komunikáciou (integrovane, vo všetkých organizačných formách, prepájaním materinského a štátneho jazyka),
 - b) pri osvojovaní štátneho jazyka postupovať v súlade s Metodickým listom na osvojovanie štátneho jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín, ktorý je zverejnený na www.statpedu.sk.
7. V súvislosti so začlenením rómskeho jazyka a literatúry a rómskych reálií do ŠkVP využiť ako pomôcku materiály pre jednotlivé stupne vzdelávania zverejnené na www.statpedu.sk.
8. Pri obsadzovaní miest pedagogických asistentov v školách s vysokým počtom detí a žiakov z marginalizovaných komunít prihliadať aj na ovládanie rómskeho jazyka.
9. Podporovať vzdelávanie učiteľov v oblasti interkultúrneho vzdelávania so zameraním na rómsky jazyk a kultúru.
10. Informovať žiakov stredných škôl o možnosti vykonať maturitnú skúšku z rómskeho jazyka a literatúry ako voliteľného maturitného predmetu. Pri príprave internej maturitnej skúšky z rómskeho jazyka a literatúry vychádzať z cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z rómskeho jazyka a literatúry, ktoré sú zverejnené na www.statpedu.sk.
11. Informovať zákonných zástupcov žiakov z rómskych komunít o možnosti vyučovania rómskeho jazyka a literatúry. V prípade záujmu zákonných zástupcov zabezpečiť vzdelávanie v rómskom jazyku.
12. Pri plánovaní výučby rómskeho jazyka a literatúry využívať inovované vzdelávacie štandardy z rómskeho jazyka a literatúry pre jednotlivé stupne vzdelávania.

1.5.4.5. Cudzinci

1. Vzdelávanie detí cudzincov v regionálnom školstve je legislatívne zabezpečené podľa § 146 školského zákona za rovnakých podmienok ako vlastným štátnym príslušníkom.
2. Pri vzdelávaní detí cudzincov sa odporúča školám postupovať podľa experimentálne overenej a schválenej pedagogickej dokumentácie zverejnenej na www.statpedu.sk, kde je aj aktualizácia Metodických odporúčaní na vyučovanie slovenského jazyka a kurikulum slovenských reálií pre deti cudzincov v Slovenskej republike v rámci regionálneho školstva, konkrétne: Jazykový kurz a metodické odporúčania pre deti cudzincov v Slovenskej republike. Jazykové kurzy pre deti cudzincov zabezpečujú organizačne a finančne okresné úrady v sídle kraja.

3. Podporovať vzdelávanie učiteľov v oblasti interkultúrneho vzdelávania so zameraním na deti cudzincov a azylantov a prispieť k skvalitneniu procesu ich integrácie do spoločnosti.
4. V spolupráci s mimovládnyimi organizáciami a inými inštitúciami realizovať osvetovú činnosť, aktivity, prednášky a besedy zamerané na zvýšenie informovanosti detí a žiakov o migrantoch.

1.5.5. Cudzíe jazyky

1. Pri vyučovaní cudzieho jazyka sa odporúča používať moderné učebnice a doplnkové výukové prostriedky k nim, aplikovať činnosťne zameraný prístup k vyučovaniu a učeniu sa cudzích jazykov a venovať pozornosť inovatívnym metódam a formám výučby s ohľadom na rôzne štýly učenia sa žiaka.
2. Na hodinách cudzieho jazyka sa odporúča používať jazykové portfólio ako nástroj sebahodnotenia a podpory učenia sa jazykov. Informácie a podporné materiály k Európskemu jazykovému portfóliu sú zverejnené na <http://elp.ecml.at>.
3. Na hodinách cudzieho jazyka v stredných školách sa odporúča používať model Európskeho jazykového portfólia 16+, ktorý bol registrovaný Radou Európy pod číslom 2014.R014. Bližšie informácie a model Európskeho jazykového portfólia 16+ sú zverejnené na webovom sídle ŠPÚ <http://www.statpedu.sk/clanky/ucebnice-metodiky-publikacie-odborne-informacie-odborne-informacie/europske-jazykove-0>.
4. Učiteľom jazykov sa odporúča priebežne sledovať informácie zverejnené na webovom sídle ECML a zvážiť možnosť participovať v medzinárodných projektoch. Učiteľom sa zároveň odporúča využívať vo vzdelávacom procese relevantné výstupy projektov ECML, ktoré sú zverejnené na webovom sídle www.ecml.at.
5. Odporúča sa školám zapájať žiakov do tvorivých aktivít v rámci Európskeho dňa jazykov a podporovať tak jazykovú zdatnosť a záujem o vzdelávanie v oblasti jazykov a poznávania reálií a kultúrnej rozmanitosti Európy. Cieľom Európskeho dňa jazykov je upozorniť na dôležitosť učenia sa jazykov, podporiť rozvoj viacjazyčnosti, jazykovej a kultúrnej rozmanitosti, interkultúrneho porozumenia i celoživotného vzdelávania. Bližšie informácie a námety pre učiteľov na oslávenie Európskeho dňa jazykov sú k dispozícii na webovom sídle ECML <http://edl.ecml.at>.
6. Odporúča sa stredným školám, najmä stredným školám s bilingválnym vzdelávaním, zúčastniť sa 10. ročníka súťaže pre mladých prekladateľov Juvenes Translatores 2016/2017. Informácie sú zverejnené na <http://ec.europa.eu/translatores>.
7. Naďalej sa odporúča organizovať školské kolá olympiád v cudzích jazykoch a zúčastňovať sa vyšších kôl týchto súťaží. Informácie sú zverejnené na www.iuventa.sk.
8. Učiteľom cudzích jazykov sa odporúča priebežne sledovať informácie na webovom sídle ŠPÚ, na ktorom sú zverejnené odborné články a publikácie, napr. aj slovenské preklady odborných publikácií ECML: <http://www.statpedu.sk/clanky/ucebnice-metodiky-publikacie-odborne-informacie/publikacie>.
9. Školám sa odporúča zapojiť sa do súťaže „Európska značka pre jazyky“, ktorá je iniciatívou Európskej komisie na podporu jazykového vzdelávania. Bližšie informácie je možné nájsť na <http://www.erasmusplus.sk/ELL/index.php>.

1.5.6. Náboženská výchova/etická výchova

1. Na vyučovanie povinne voliteľného predmetu náboženská výchova alebo etická výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka. Ak počet žiakov v skupine na vyučovanie náboženskej výchovy alebo etickej výchovy klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Na základných školách je možné vytvárať skupiny

s najvyšším počtom žiakov 20. Počas školského roka nemôže žiak prechádzať z povinne voliteľného predmetu náboženská výchova na povinne voliteľný predmet etická výchova a opačne.

2. Predbežné zisťovanie záujmu o vyučovanie povinne voliteľného predmetu náboženská výchova alebo etická výchova na nasledujúci školský rok zabezpečí škola na základe písomného oznámenia zákonného zástupcu žiaka do 15 rokov veku. Počty žiakov v jednotlivých ročníkoch nahlási riaditeľ školy najneskôr do 15. júna zriaďovateľovi školy.
3. Riaditeľ školy v prípade, že počet žiakov je menší ako stanovuje ŠVP, povolí vyučovanie náboženskej výchovy ako povinne voliteľného predmetu na základe žiadosti cirkvi alebo náboženskej spoločnosti v čase vyučovania náboženskej výchovy inej cirkvi, etickej výchovy alebo v čase po ukončení vyučovania ostatných predmetov.

1.5.7. Globálne vzdelávanie a environmentálna výchova

1. V súlade s cieľmi a princípmi Národnej stratégie pre globálne vzdelávanie na obdobie rokov 2012 – 2016 sa školám odporúča:
 - a) uplatňovať globálne súvislosti a globálnu dimenziu v obsahu vzdelávania ŠkVP,
 - b) využiť pri začleňovaní tém globálneho vzdelávania do vyučovacieho procesu „Odporúčania, inšpirácie pre školy k uplatňovaniu globálnej dimenzie vo vyučovaní – aby žiaci vedeli a chceli byť aktívni pri vytváraní spravodlivejšieho sveta“ zverejnené na www.statpedu.sk – Publikačná činnosť a časopis/ Metodiky,
 - c) rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť detí a žiakov s dôrazom na uvedomenie si globálnej previazanosti udalostí, vývoja i problémov na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni,
 - d) zvyšovať povedomie detí a žiakov o globálnych témach, rozvíjať ich kritické uvedomenie si sociálnych, environmentálnych, ekonomických a politických procesov vo svete aj pomocou spolupráce s neziskovými organizáciami pôsobiacimi v oblasti globálneho vzdelávania,
 - e) využiť informácie, podporné materiály a inšpiráciu pri začleňovaní globálneho vzdelávania do obsahu rôznych vyučovacích predmetov zverejnených na www.globalnevzdelavanie.sk.
2. Rozvíjať environmentálnu výchovu a vzdelávanie ako súčasť rozvoja osobnosti detí a žiakov zameranú najmä na vedenie k uvedomelej spotrebe zdrojov, povedomia v oblasti separácie odpadov, na vytváranie správnych postojov a správania detí a žiakov k životnému prostrediu, na prevenciu pred znečisťovaním a poškodzovaním životného prostredia, na riešenie rôznych problémov ochrany prírody a krajiny.
3. Školám sa odporúča spolupracovať s environmentálnymi centrami, strediskami a neziskovými organizáciami pôsobiacimi v tejto oblasti na podporu skvalitnenia a vytvárania vhodných podmienok praktickej environmentálnej výchovy v škole i mimo školy v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania k trvalo udržateľnému rozvoju.
4. Školám sa odporúča zapojiť do medzinárodného environmentálneho programu Zelená škola v rámci rozvoja environmentálnej výchovy a výchovy k trvalo udržateľnému rozvoju (www.zelenaskola.sk).
5. Podľa možností školy sa odporúča vytvárať podmienky pre prácu učiteľa – koordinátora environmentálnej výchovy, ktorého úlohou je koordinovať environmentálnu výchovu v škole, príp. v súlade s ekokódexom (stratégia výchovy a konania školy k ochrane a udržateľnosti životného prostredia, zásady úspor obnoviteľných zdrojov a pod.) realizovať environmentálny program školy.
6. Podporovať rozvoj environmentálnej výchovy a vzdelávania zapájaním škôl do projektov a súťaží s environmentálnym zameraním.

7. Podporovať zapájanie sa žiakov do dobrovoľníckych aktivít, spolupracovať v oblasti organizovania dobrovoľníctva na škole s dobrovoľníckymi centrami a dobrovoľníckymi organizáciami v lokalite školy. Podporovať vzdelávanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v téme koordinácie dobrovoľníckych projektov žiakov na školách.

1.5.8. Mediálna výchova

Školy majú možnosť využiť k prierezovej téme/voliteľnému predmetu mediálna výchova podklady a zdroje, ktoré sú k dispozícii na webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk, v časti Učebnice, metodiky, publikácie, odborné informácie – Metodiky, kde sa nachádza text pod názvom „K mediálnej gramotnosti učiteľov“, ktorý ponúka námety k tomu, v čom by sa mali mediálne gramotní učitelia orientovať, čo by mali vedieť, ako v praxi organizovať mediálnu výchovu, na čo sa zamerať, čo zdôrazniť, o čom diskutovať. Odporúčame školám venovať osobitú pozornosť téme bezpečnosti na internete www.zodpovedne.sk; www.stopline.sk; www.ovce.sk; www.pomoc.sk.

1.5.9. Školské knižnice

1. V materských, základných a stredných školách systematicky budovať školskú knižnicu. Informácie a dokumenty nevyhnutné pre činnosť školských knižníc sú zverejnené na www.spgk.sk.
2. Školám a školským zariadeniam sa odporúča využívať knižnično-informačné služby a podujatia knižníc.
3. Na www.edicnyportal.sk je zverejnený zoznam zostatkových zásob titulov nereformných učebníc a učebných textov, ktoré sú k dispozícii školám na objednanie pre potreby doplnenia knižničného fondu v školských knižniciach.
4. V súvislosti s Medzinárodným mesiacom školských knižníc sa odporúča školským knižniciam v základných a stredných školách zapojiť sa do česko-slovenského projektu Záložka do knihy spája školy.
5. V súvislosti s Medzinárodným dňom školských knižníc sa odporúča školským knižniciam v základných a stredných školách zapojiť sa do projektu Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice.
6. Školám, ktoré majú zriadené školské knižnice v súlade s platnými právnymi predpismi a ktoré majú zakúpené automatizované knižnično-informačné systémy z vlastných finančných zdrojov alebo z finančných prostriedkov v rámci rozvojového projektu MŠVVaŠ SR „Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc“, sa odporúča, aby aktívne využívali automatizované knižnično-informačné systémy pri poskytovaní knižnično-informačných služieb svojim používateľom.
7. Odporúča sa využívať možnosti dané školskou knižnicou na vyučovanie literatúry na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a literatúry, maďarského jazyka a literatúry, ukrajinského jazyka a literatúry, rusínskeho jazyka a literatúry a slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín.
8. Odporúča sa podľa možností doplniť knižničný fond dielami súčasnej literatúry pre deti a mládež.

1.5.10. Zdravý životný štýl

1. V súlade s Európskym politickým rámcom Zdravie 2020, Akčným plánom prevencie obezity na roky 2015 – 2025 a Konceptiou práce so športovo talentovanou mládežou

- na roky 2015 – 2020 odporúčame školám venovať pozornosť výchove k zdraviu v zmysle holistického prístupu k zdraviu a zdravému životnému štýlu.
2. Školám a školským zariadeniam sa odporúča:
 - a) aktívne zapájať deti a žiakov do aktivít a programov, ktoré podporujú výchovu ku zdraviu a zdravý životný štýl,
 - b) realizovať aktivity a programy na podporu prevencie obezity, telesného a duševného zdravia,
 - c) zvýšiť zapojenie detí a žiakov do pohybových aktivít, rozšíriť vyučovanie telesnej a športovej výchovy v ŠkVP, podporovať činnosť športových krúžkov a pohybové aktivity v prírode, sprístupniť ihriská a telocvične škôl na športovú činnosť po vyučovaní a cez víkendy; zvýšenú pozornosť venovať zriaďovaniu zdravotnej telesnej výchovy v školách a vzdelávaniu učiteľov telesnej výchovy a telesnej a športovej výchovy pre túto oblasť,
 - d) rozvíjať vzdelávaciu a výchovnú činnosť s dôrazom na zdravú výživu, zdravé potraviny, potravinovú bezpečnosť a zvýšenie povedomia v oblasti označovania potravín, na podporu využívania regionálnych potravinových produktov, vyhlásovať tematické týždne na zvýšenie povedomia detí a žiakov so zameraním na význam školského stravovania a jeho vplyvu na zmenu stravovacích návykov,
 - e) podľa možností školy vytvoriť podmienky na vyučovanie voliteľného predmetu výchova k zdraviu,
 - f) venovať v školách zvýšenú pozornosť prevencii užívania alkoholu a tabaku,
 - g) informovať žiakov o škodlivých a vedľajších účinkoch dopingových látok,
 - h) vyhlásiť tematické týždne pri príležitosti Svetového dňa výživy, Svetového dňa zdravia a Svetového dňa mlieka zamerané na podporu zvýšenia spotreby mlieka a mliečnych výrobkov a zvýšenia konzumácie ovocia a zeleniny www.opotravinach.sk a www.skolskeovocie.sk.
 3. Školy môžu využiť informácie, metodiky a príklady dobrej praxe na www.bezpre.sk, ako aj informácie k voliteľnému predmetu výchova k zdraviu vypracované pre prvý a druhý stupeň základnej školy na www.statpedu.sk. Odporúča sa využívať aj metodiky Európskej siete škôl podporujúcich zdravie na www.schools-for-health.eu.
 4. Odporúča sa taxatívne vymedziť v školskom poriadku opatrenia pre prevenciu a zamedzenie šírenia legálnych a nelegálnych drog v školách.
 5. Odporúča sa prevenciu drogových závislostí a prevenciu rizikového správania detí a žiakov realizovať ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu pod gesciou regionálneho CPPPpP.
 6. V rámci prevencie nežiaduceho správania žiakov sa odporúča základným školám využívať metodické publikácie ŠPÚ „*Všetci to robia!*“ a „*K prevencii v škole*“ zamerané na prevenciu užívania psychoaktívnych látok a podporu osobných a sociálnych kompetencií žiakov, ktoré sa dajú bezplatne získať zaslaním svojej žiadosti na adresu ŠPÚ. Školám je k dispozícii aj dokument Východiska k tvorbe stratégie školy v prevencii rizikového správania detí a žiakov www.statpedu.sk – časť metodiky.
 7. Odporúča sa, aby vedenie školy, učiteľ – koordinátor prevencie a triedny učiteľ priebežne informovali zákonných zástupcov o preventívnych aktivitách školy, ako aj o možnostiach odbornej pomoci, ktorú poskytujú CPPPpP.
 8. Pri realizácii preventívnych aktivít a programov sa odporúča venovať zvýšenú pozornosť ich efektívnosti. Jednorazové aktivity, kultúrne podujatia, moralizovanie a zastrašovanie nie sú efektívne stratégie v oblasti prevencie nežiaduceho správania. Odporúčame odbornú garanciu aktivít a programov škôl prostredníctvom CPPPpP.
 9. Je žiaduce vopred si preveriť ponúkané preventívne aktivity a programy s cieľom predísť prípadnému nežiaducemu vplyvu laických a neodborných aktivít, ako aj škodlivému vplyvu kultov, siekt či extrémistických organizácií na deti a žiakov.

1.5.11. Bezpečnosť a prevencia

1. Priebežne monitorovať správanie sa detí a žiakov a zmeny, v prípadoch podozrenia na porušovanie ich zdravého osobnostného vývinu alebo podozrenia, že by mohli byť vystavení ohrozeniu života, zdravia alebo neľudskému a zlému zaobchádzaniu, zabezpečiť ich ochranu a bezodkladne riešiť vzniknutý problém v súčinnosti s vedením školy a zákonnými zástupcami dieťaťa a žiaka. Odporúčame aj spoluprácu so školským psychológom, odbornými zamestnancami príslušného CPPP a P, podľa potreby aj s príslušným pediatrom, sociálnym kurátorom alebo policajtom.
2. Škola alebo školské zariadenie podľa zákona č. 36/2005 Z. z., zákona č. 305/2005 Z. z. a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov sú povinné
 - predkladať súdu v lehotách ním určených správy o maloletom dieťati zamerané najmä na účinnosť súdom uloženého výchovného opatrenia vo vzťahu k dôvodu, pre ktorý bolo opatrenie uložené, s prípadným odporúčaním na zrušenie uloženého výchovného opatrenia, ak už splnilo svoj účel, s odporúčaním na opakované uloženie toho istého výchovného opatrenia, na uloženie iného vhodného výchovného opatrenia, alebo ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, aj s odporúčaním dočasnej úpravy jeho pomerov spôsobmi uvedenými v zákone č. 36/2005 Z. z.
 - poskytovať súčinnosť orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (orgánom ochrany) a zariadeniam zriadeným na výkon rozhodnutia súdu pri výkone opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately u detí,
 - poskytovať bezplatne orgánu ochrany informácie na účely overenia úrovne starostlivosti o dieťa,
 - poskytovať súčinnosť obciam a vyšším územným celkom pri plnení ich samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately u detí uvedených v § 75 a 76 zákona č. 305/2005 Z. z.,
 - spolupracovať podľa § 94 ods. 5 zákona č. 305/2005 Z. z. s orgánmi ochrany pri hodnotení a riešení situácie dieťaťa alebo pomoci deťom, ktoré sú týrané, pohlavne zneužívané, zanedbávané alebo u ktorých sa to dôvodne predpokladá; ak súd povolil orgánu ochrany vstup do obydľia na účel preverenia informácie, že by dieťa mohlo byť vystavené ohrozeniu života, zdravia alebo neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu, zamestnanec orgánu ochrany je oprávnený v sprievode policajta vstúpiť do obydľia a preveriť stav dieťaťa aj spolu s ústne alebo elektronicky vopred prizvaným zástupcom školy alebo školského zariadenia, v prípade ak tento môže napomôcť prevereniu stavu dieťaťa a súhlasí so svojou účasťou.
3. Ak na základe informácií školy alebo školského zariadenia vznikne dôvodné podozrenie, že dieťa alebo žiak je týraný, zneužívaný alebo ten, kto je povinný sa o dieťa osobne starať, túto povinnosť zanedbáva, škola alebo školské zariadenie oznámi tieto informácie podľa povahy a závažnosti orgánu činnému v trestnom konaní, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, alebo súdu.
4. V súlade s právom dieťaťa na ochranu pred fyzickým, psychickým a sexuálnym násilím zabezpečiť veku primeraným spôsobom dostatočnú informovanosť o riziku, že sa dieťa môže stať obeťou sexuálneho zneužívania, vykorisťovania a detskej pornografie. V priamej výchovno-vzdelávacej činnosti klásť dôraz na znižovanie tohto rizika, s osobitným zameraním na riziko vyplývajúce z využívania internetu a sociálnych sietí.
5. V zmysle plnenia vybraných úloh vyplývajúcich z Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím sa odporúča zabezpečiť prístupnosť a dostupnosť informácií deťom o právach dieťaťa so zameraním na problematiku prevencie násillia páchaného na deťoch a veku

- primerane o možnostiach pomoci, vrátane stimulácie kritických postojov detí k nevhodným mediálnym obsahom.
6. V súlade s úlohami Národného programu boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2015 – 2018 sa odporúča realizovať besedy s vyškolenými odbornými zamestnancami z CPPPaP o rizikách práce v zahraničí a o prevencii pred neľudským zaobchádzaním, obchodovaním s ľuďmi a otrockou prácou, ako aj preventívne kampane.
 7. Školy môžu využiť informačné materiály na www.bezpre.sk, www.minv.sk, www.statpedu.sk, www.obchodsludmi.sk.
 8. Školám a školským zariadeniam sa odporúča vypracovanie vlastných programov prevencie šikanovania (vrátane tzv. kyberšikany) v súlade s Metodickým usmernením č. 7/2006-R k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach. Viac informácií na www.prevenciasikanovania.sk.
 9. V oblasti školskej úrazovosti sa riaditeľom škôl a školských zariadení odporúča:
 - a) dodržiavať lehotu zavádzania každej udalosti do web aplikácie na štatistické účely podľa metodického usmernenia č. 4/2009-R čl. 4 ods. 1 (do 7 kalendárnych dní od vzniku každého školského úrazu),
 - b) v prípade nejasnosti pri šetrení, spisovaní a odškodňovaní školského úrazu spolupracovať s odbornými radcami pre oblasť BOZP okresných úradov v sídle kraja.
 10. Školy a školské zariadenia môžu prevádzkovať kamerový systém, ktorý bude v súlade so zákonom č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov. Monitorovanie verejne prístupných priestorov škôl a školských zariadení možno len na účely verejného poriadku, bezpečnosti a ochrany zdravia detí, žiakov, učiteľov a iných osôb, ochrany majetku školy alebo školského zariadenia, ochrany majetku detí, žiakov, učiteľov a iných osôb. Je potrebné rešpektovať povinnosť určenia, ktoré priestory škôl a školských zariadení sú prístupné verejnosti (napríklad priestor pred školou, prípadne vestibul školy) a ktoré nie. Spôsob a podmienky prevádzkovania kamerového systému je potrebné stanoviť tak, aby neboli porušené práva dotknutých osôb (detí, žiakov, učiteľov a ostatných osôb). Monitorovaný priestor musí byť zreteľne označený ako monitorovaný. Vyhotovený kamerový záznam možno využiť len na účely trestného konania alebo konania o priestupkoch (odovzdanie vyhotoveného záznamu orgánom činným v trestnom konaní alebo orgánom oprávneným na prejednanie priestupku). Ak kamerový záznam nie je využitý na vyššie uvedené účely, je potrebné ho zlikvidovať do 15 dní odo dňa nasledujúceho po dni, kedy bol záznam vyhotovený. V prípadoch, ak sa nejedná o priestor prístupný verejnosti, neodporúčame inštalovanie kamerového systému bez súhlasu všetkých dotknutých osôb.

1.5.12. Výchovné poradenstvo

1. Činnosť výchovného poradcu v základnej škole, strednej škole a v škole pre žiakov s nadaním metodicky usmerňuje CPPPaP, činnosť výchovného poradcu v špeciálnej škole ČŠPP.
2. Pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi, ktorý vykonáva špecializovanú činnosť výchovného poradcu, sa odporúča zostaviť týždenný rozvrh hodín tak, aby mal vytvorený dostatočný priestor na vykonávanie svojej činnosti.
3. Podporovať zvyšovanie profesijných kompetencií výchovného poradcu prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania, účasťou na národných projektoch, odborných seminároch a konferenciách, činnosťou v stavovských organizáciách a pod.; v spolupráci s dobrovoľníckymi centrami rozšíriť si vedomosti o dobrovoľníctve.
4. V rámci výchovného poradenstva poskytovať žiakom informácie o dobrovoľníctve, ako jednom zo spôsobov získavania a rozvoja nových zručností, kompetencií a skúseností,

- ktoré môžu prispieť k ich informovanému rozhodnutiu sa pre určité povolanie alebo k výberu ďalšieho študijného zamerania.
5. Všetkým výchovným poradcom sa odporúča využívať vo svojej práci elektronickú pomôcku KomposyT dostupnú na www.komposyt.sk – zdroje informácií, poradenské hry. Výchovným poradcom, ktorí boli zapojení (okrem Bratislavského kraja) do Národného projektu VÚDPaP, sa odporúča ďalej používať inovované diagnostické nástroje pre žiakov so ŠVVP zverejnené na www.komposyt.sk.
 6. K profesionálnej orientácii žiakov základných škôl sa odporúča využívať informácie, ktoré sú na tento účel zverejnené na www.profsme.sk v rámci výstupov národných projektov „Podpora profesijnej orientácie žiakov základnej školy na odborné vzdelávanie a prípravu prostredníctvom rozvoja polytechnickej výchovy zameranej na rozvoj pracovných zručností a práca s talentami“ a „Rozvoj stredného odborného vzdelávania“. Výchovným poradcom a učiteľom, ktorí majú v rámci národných projektov vytvorený prístup na www.profsme.sk sa naďalej odporúča využívať Nástroj pre identifikáciu potenciálu orientácie žiakov základných škôl na odborné vzdelávanie a prípravu na stredných odborných školách „PROFsmeZŠ“ a Podporný nástroj pre realizáciu kariérneho poradenstva pre žiakov stredných odborných škôl „PROFsmeSOS“.
 7. V rámci kariérového poradenstva sa odporúča základným školám a stredným školám spolupracovať so zamestnávateľmi, ako aj medzi sebou navzájom, za účelom efektívneho usmernenia žiakov základných škôl a stredných škôl pri ich profesijnej orientácii a výbere budúceho povolania.

1.5.13. Deti a žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

1. Zákom č. 188/2015 Z. z., ktorým sa novelizoval školský zákon, sa významným spôsobom upravil § 107 – výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo SZP. Dieťa alebo žiak, ktorého špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú výlučne z jeho vývinu v sociálne znevýhodnenom prostredí, nemôže byť prijatý do špeciálnej školy alebo do špeciálnej triedy materskej školy, špeciálnej triedy základnej školy alebo do špeciálnej triedy strednej školy (§ 107 ods. 2 školského zákona, účinnosť od 1. januára 2016).
2. Zmena sa týka aj poskytovania príspevku na žiakov zo SZP. Od 1. septembra 2016 príspevok dostanú iba žiaci zo SZP, ktorí majú vyjadrenie CPPP aP a sú zaradení v „bežnej triede“ základnej školy. Príspevok nedostanú žiaci: špeciálnych základných škôl, špeciálnych tried v základných školách a individuálne začlenení žiaci z dôvodu zdravotného znevýhodnenia a všeobecného intelektového nadania v základných školách.
3. Riaditeľ základnej školy nemôže žiadať poradenské zariadenie o diagnostiku plošne pre všetkých žiakov pochádzajúcich zo SZP, ale len pre tých žiakov, ktorí vo výchovno-vzdelávacom procese vyžadujú individuálne podmienky pre zvládnutie obsahu vzdelávania.
4. Zabezpečovať a plniť úlohy vyplývajúce zo Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020, najmä:
 - a) aktívne podporovať účasť detí zo SZP na predprimárnom vzdelávaní vo veku 4 až 6 rokov,
 - b) podporovať materské školy pri zavádzaní programov orientovaných na zlepšenie spolupráce so zákonnými zástupcami rómskych detí a pri zapájaní asistentov učiteľa v materských školách,
 - c) dôsledne dodržiavať postupy prijímania žiakov do špeciálnych základných škôl,
 - d) zabezpečovať vykonávanie psychologickéj diagnostiky detí pred ich nástupom na povinnú školskú dochádzku výlučne v CPPP aP,
 - e) podporovať používanie rómskeho jazyka v predprimárnom a primárnom vzdelávaní a pri zápise na základnú a strednú školu zisťovať záujem zákonných zástupcov

- rómskych žiakov o výučbu rómskeho jazyka. V prípade záujmu zabezpečiť výučbu rómskeho jazyka.
5. V školách, ktoré vzdelávajú deti a žiakov zo SZP, v spolupráci so zriaďovateľmi, príslušnými úradmi práce sociálnych vecí a rodiny a komunitnými centrami prijímať opatrenia na zlepšenie dochádzky, správania a vzdelávacích výsledkov a pri výchove a vzdelávaní týchto detí a žiakov vytvárať vhodné individuálne podmienky.
 6. Zintenzívniť poradenskú a osvetovú činnosť pedagogických zamestnancov škôl pre zákonných zástupcov detí a žiakov zo SZP.
 7. MPC prostredníctvom ROCEPO, ktoré je integrálnou súčasťou regionálneho pracoviska MPC v Prešove a má celoslovenskú pôsobnosť, poskytuje odbornú-metodickú pomoc školám a školským zariadeniam v oblasti výchovy a vzdelávania detí a žiakov zo SZP a rómskych žiakov.
 8. Odporúčame školám zabezpečiť súčinnosť pri výskume MPC ROCEPO o postavení dieťaťa a žiaka zo SZP vo výchovno-vzdelávacom systéme Slovenskej republiky.
 9. Dodržiavať ustanovenia Dohovoru, ktorý podľa Čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky má prednosť pred zákonmi a Slovenská republika jeho prijatím uznala právo osôb so zdravotným postihnutím na vzdelanie bez diskriminácie a na základe rovnosti príležitostí v začleňujúcom vzdelávacom systéme na všetkých úrovniach a ich celoživotné vzdelávanie. Podľa Čl. 24 ods. 2 písm. a) Dohovoru sú zmluvné strany povinné zabezpečiť, aby osoby so zdravotným postihnutím neboli na základe svojho zdravotného postihnutia vylúčené zo všeobecného systému vzdelávania a aby podľa Čl. 24 ods. 2 písm. b) Dohovoru mali na rovnakom základe s ostatnými prístup k inkluzívnemu, kvalitnému a bezplatnému základnému a stredoškolskému vzdelaniu v spoločensťve, v ktorom žijú.
 10. Deťom a žiakom so zdravotným znevýhodnením umožniť vo vyučovacom procese používanie kompenzačných a iných pomôcok.
 11. Rediagnostické vyšetrenie dieťaťa a žiaka so zdravotným znevýhodnením vykonať vždy, ak je odôvodnený predpoklad, že sa zmenil charakter jeho ŠVVP a je potrebné vykonať úpravy smerujúce k optimalizácii jeho vzdelávania. Frekvenciu rediagnostických vyšetrení neurčuje žiadny všeobecne záväzný právny predpis; o rediagnostiku môže požiadať aj zákonný zástupca.
 12. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka so zdravotným znevýhodnením dodržiavať ustanovenie § 55 ods. 4 školského zákona a príslušné pokyny na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov. Vychádzať aj z odporúčaní poradenského zariadenia a vzdelávacieho programu pre žiaka so zdravotným znevýhodnením.
 13. V záujme skvalitnenia podmienok výchovy a vzdelávania detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením, ktorí nedokážu prekonať bariéry plynúce z ich zdravotného znevýhodnenia, sa odporúča v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi zabezpečiť asistenta učiteľa. Školám, ktoré vzdelávajú deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením sa odporúča vytvárať pracovné miesta príslušných odborných zamestnancov.
 14. Pri vypracúvaní individuálneho vzdelávacieho programu dieťaťa a žiaka so zdravotným znevýhodnením, ak je jeho vypracovanie potrebné, spolupracovať s poradenským zariadením, ktoré ho má v starostlivosti. Dodržiavať pokyny a odporúčania príslušného poradenského zariadenia a zohľadňovať potreby dieťaťa a žiaka vo výchovno-vzdelávacom procese.
 15. Povolenie vzdelávania podľa § 26 ods. 2 školského zákona, t. j. podľa individuálneho učebného plánu, možno uplatniť u žiaka s nadaním, ale aj zo závažných dôvodov. Okrem tehotenstva a materstva je takým dôvodom aj vzdelávanie žiaka so zdravotným znevýhodnením, ktorého stav si vyžaduje striedanie dennej dochádzky do školy s individuálnou prípravou. Napríklad ak žiaka s Aspergerovým syndrómom, vývinovou poruchou aktivity spojenou s hyperaktivitou a pod. nie je vhodné v niektorých predmetoch

alebo v určitom období vzdelávať v škole, pričom oslobodiť ho od povinnosti dochádzať do školy na základe § 24 ods. 2 písm. a) školského zákona nie je nevyhnutné.

16. V súlade so zásadami psychohygieny a s právami detí venovať pozornosť podmienkam a organizácii predprimárneho vzdelávania detí so ŠVVP. Jednoznačné pravidlá predprimárneho vzdelávania zadefinovať v ŠkVP a v školskom poriadku s poukázaním na možnosť navrhnúť iný spôsob ich vzdelávania na základe návrhu riaditeľa materskej školy po písomnom súhlase zriaďovateľa materskej školy a písomnom súhlase príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie zákonnému zástupcovi s upozornením na možnosť rozhodnúť o ďalšom vzdelávaní dieťaťa so ŠVVP súdom.

1.5.14. Súťaže

1. MŠVVaŠ SR je vyhlasovateľom súťaží detí a žiakov škôl a školských zariadení, ktoré sa konajú v súlade so zaregistrovanými organizačnými poriadkami.
2. Prehľad celoštátnych kôl súťaží je zverejnený na www.minedu.sk v menu Regionálne školstvo – Súťaže detí a žiakov.
3. Zoznam predmetových olympiád a postupových súťaží zabezpečovaných IUVENTOU je zverejnený na www.olympiady.sk.
4. Zoznam súťaží zabezpečovaných ŠIOV je zverejnený na www.siov.sk.
5. Zoznam súťaží zabezpečovaných ŠPÚ je zverejnený na www.statpedu.sk.
6. Zoznam športových súťaží vyhlasovaných MŠVVaŠ SR, okrem športových súťaží špeciálneho školstva, je zverejnený na www.minedu.sk v menu Šport – Šport a zdravie a na www.skolskysport.sk v časti Aktuality. Prihlasovanie škôl prebieha prostredníctvom www.skolskysport.sk, kde sú zverejnené aj platné pravidlá a propozície v menu danej súťaže.
7. Odporúča sa školám zapojiť sa do súťaže Modelový Európsky parlament, ktorý podporuje myšlienku európskeho občianstva a umožňuje žiakom oboznámiť sa s prácou inštitúcií Európskej únie, najmä Európskeho parlamentu, zasadnutia ktorého simuluje. Viac informácií na www.iuventa.sk – Modelový Európsky parlament.

1.5.15. Podnikateľské zručnosti

1. Na všetkých typoch stredných škôl pokračuje vyučovanie odborného predmetu ekonomické cvičenia v cvičnej firme, v študijnom odbore obchodná akadémia vyučovanie odborných predmetov cvičná firma a cvičná firma – praktikum. Všetky informácie a metodické materiály k vyučovaniu cvičnej firmy sú na www.siov.sk v časti Slovenské centrum cvičných firiem.
2. Prácu cvičných firiem koordinuje ŠIOV – SCCF. Cvičné firmy si založia živnosť alebo spoločnosť s ručením obmedzeným on-line na www.sccf.sk. Existujúce cvičné firmy môžu vykonávať zmeny údajov v živnostenskom alebo obchodnom registri, pozastaviť činnosť cvičnej firmy na zvolené obdobie alebo požiadať o výmaz. Súčasťou on-line systému je Internet banking.
3. SCCF je členom svetového združenia cvičných firiem EUROPEAN-PEN INTERNATIONAL practice enterprises network. Informácie a kontakty na partnerov doma aj v zahraničí sú zverejnené na <http://www.penworldwide.org/>, www.siov.sk a www.sccf.sk.
4. Na rozvoj praktického myslenia a vedomostí o fungovaní podnikania v systéme voľného trhu sa základné školy môžu zapojiť do vzdelávacieho programu prostredníctvom JA Slovensko: JA Základy podnikania – www.jaslovensko.sk/jazakladypodnikania.
5. Žiaci základných škôl a stredných škôl zapojení do programu Podnikanie v cestovnom ruchu môžu prezentovať svoje kľúčové kompetencie vrátane podnikateľských zručností na 15. ročníku súťaže – Vitajte v našom regióne – www.pvcr.jaslovensko.sk.

6. Učitelia základných škôl a stredných škôl majú možnosť voľného prístupu k najväčšej európskej databáze nástrojov a metód pre podporu podnikateľského vzdelávania sprostredkované Junior Achievement Slovensko – www.tesguide.eu.
7. Žiaci základných škôl a všetkých typov stredných škôl môžu prezentovať kľúčové kompetencie akými sú samostatnosť, rozhodnosť, vlastná tvorivosť, schopnosť prezentovať výsledky práce vrátane podnikateľských zručností na 19. ročníku medzinárodného veľtrhu cvičných firiem. Súčasťou veľtrhu sú aj súťaže cvičných firiem o najlepší katalóg, stánok, elektronickú prezentáciu cvičnej firmy.
8. Stredným školám sa odporúča prezentovať sa na 25. ročníku celoslovenskej prezentačnej výstavy výrobkov a služieb žiakov stredných škôl JUVYR.
9. Na podporu podnikateľského, ekonomického a finančného vzdelávania sa všetkým stredným školám odporúča zapájať do projektov:
 - a) cvičná firma prostredníctvom ŠIOV – www.siov.sk a www.sccf.sk,
 - b) vyučovanie predmetu aplikovaná ekonómia – www.ae.jaslovensko.sk,
 - c) vyučovania predmetu podnikanie v cestovnom ruchu – www.pvcr.jaslovensko.sk.
10. Žiaci stredných škôl zapojení do projektu Aplikovaná ekonómia môžu prezentovať kľúčové kompetencie vrátane podnikateľských zručností na 22. ročníku národnej súťaže veľtrh študentských spoločností s názvom JA Veľtrh podnikateľských talentov – www.ae.jaslovensko.sk.
11. Žiaci zapojení do študentských spoločností Junior Achievement Slovensko môžu získať medzinárodne uznávaný Certifikát podnikateľských zručností ESP (Entrepreneurial Skills Pass) – www.jasr.sk/esp.

1.5.16. Finančná gramotnosť

1. Aktualizovaný Národný štandard finančnej gramotnosti, ktorý vydalo MŠVVaŠ SR, je zverejnený na webových sídlach www.minedu.sk, www.siov.sk, a <http://www.statpedu.sk/clanky/vzdelavacie-aktivity-financne-vzdelavanie/zavazny-dokument>.
2. Školy sú povinné zapracovať Národný štandard finančnej gramotnosti do ŠkVP. Spôsob implementácie stanovuje „Metodika pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do ŠkVP základných škôl a stredných škôl“, vydaná MŠVVaŠ SR, ktorá je dostupná na www.minedu.sk/metodika-pre-zpracovanie-a-aplikaciu-tem-financnej-gramotnosti-do-skolskych-vzdelavacich-programov-zakladnych-skol-a-strednych-skol/.
3. MŠVVaŠ SR schválilo dňa 16. decembra 2015 DODATOK č. 1, ktorým sa mení Metodika pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do ŠkVP základných škôl a stredných škôl pod číslom 2015-11787/66378:8-10E0, s účinnosťou od 1. septembra 2016, a bude sa vzťahovať na žiakov už od prvého ročníka. Dodatok je dostupný na www.siov.sk/index.php/sk/vzdelavanie/narodny-standard-financnej-gramotnosti.
4. S rozvíjaním finančnej gramotnosti sa na elementárnej úrovni odporúča začať už v predprimárnom vzdelávaní v materských školách.
5. Na podporu výučby finančnej gramotnosti sa odporúča využívať centrálny informačný portál MŠVVaŠ SR, kde sú sústredené všetky dôležité dokumenty, pomocné materiály a odkazy www.iedu.sk/vseobecne_informacie/financna_gramotnost/Stranky/default.aspx.
6. Pri výučbe finančnej gramotnosti na všetkých troch úrovniach je potrebné klásť zvýšený dôraz na čiastkové kompetencie, ktoré sa týkajú boja proti korupcii a ochrany spotrebiteľa.
7. Odporúča sa zabezpečiť vybavenosť škôl učebnými materiálmi, pomôckami a metodickými materiálmi stimulujúcimi rozvoj finančnej gramotnosti; kontrolovať stav a úroveň rozvíjania finančnej gramotnosti žiakov, výsledky zistení zovšeobecňovať a prijímať účinné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

8. Je potrebné využívať možnosť vzdelávania pedagogických zamestnancov v oblasti rozvoja finančnej gramotnosti. Zoznam poskytovateľov akreditovaných programov kontinuálneho vzdelávania pre oblasť finančnej gramotnosti je zverejnený na <http://www.minedu.sk/akreditacie-v-rezorte-skolstva/>.
9. Zabezpečiť prostredníctvom poradných orgánov riaditeľa školy, prípadne koordinátora pre oblasť finančného vzdelávania interné vzdelávanie pedagogických zamestnancov týkajúce sa rozvoja finančnej gramotnosti.
10. Školám sa odporúča realizovať projekt Viac ako peniaze na podporu finančnej gramotnosti s možnosťou získať konzultanta z praxe www.viacakopeniaze.sk a ďalšie projekty a aktivity, o ktorých možno získať informácie na www.fininfo.sk.
11. Základné školy môžu rozvíjať správne hodnoty a návyky v oblasti finančnej gramotnosti žiakov na prvom stupni realizáciou vzdelávacieho programu JA A PENIAZE – www.jaslovensko.sk/jaapeniaze.
12. Pre prvý stupeň základných škôl je vypracovaná metodická príručka Finančná gramotnosť 1, ktorá je dostupná na http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/vzdelavacie-aktivity/financna_gramotnost_1.pdf.

1.5.17. Informačné, komunikačné a iné technológie

1. V školách sa odporúča vytvárať priaznivé prostredie na implementáciu inovačných pedagogických metód s využitím IKT, ak to vzdelávací obsah umožňuje a ak je to vzhľadom na aktuálny obsah vzdelávania vhodné. Taktiež odporúčame venovať pozornosť rozvíjaniu informačnej a digitálnej gramotnosti a kompetencií detí a žiakov v tejto oblasti.
2. Zvýšenú pozornosť venovať ochrane detí a žiakov pri používaní internetu a aktívne vzdelávať deti a žiakov v oblasti správania sa v internetovom (kybernetickom) priestore. Odporúčame využívať webové sídla s informáciami k bezpečnému používaniu internetu www.zodpovedne.sk, www.stopline.sk, www.pomoc.sk.
3. Ako doplnok ku klasickým výučbovým metódam sa školám odporúča využívať digitálny vzdelávací obsah schválený ŠPÚ.
4. Školám sa odporúča zapájať do medzinárodného partnerstva škôl eTwinning, ktorý podporuje rozvoj spolupráce európskych škôl prostredníctvom využívania IKT a komunikácie v cudzom jazyku. Informácie sú zverejnené na <http://www.minedu.sk/etwinning/>.
5. Odporúča sa vo výchovno-vzdelávacom procese používať nový portál www.slovakiana.sk, na ktorom sa nachádza digitálna knižnica, archív s literárnymi dielami a listinami, digitálna galéria či virtuálne výstavy.
6. Všetkým pedagogickým a odborným zamestnancom a žiakom škôl zapojených do projektu Digitálne učivo na dosah sa odporúča aktívne využívať prístup k vyhradenej sieti MŠVVaŠ SR, ktorá umožňuje flexibilne pristupovať k digitálnym zdrojom a nástrojom vo výchovno-vzdelávacom procese. Aktívne konto RIAM každého pedagogického a odborného zamestnanca a žiaka je podmienkou pre prihlásenie sa do tejto siete. Výhodou využívania siete je úspora času pedagógov a žiakov a podstatné skvalitnenie podmienok pri ich práci s digitálnym obsahom. Informácie o projekte sú dostupné na www.edu-centrum.sk.
7. Projekt Digiškola prináša informačný systém, ktorý poskytuje komplexné nástroje na zefektívnenie tvorby ŠkVP, a to pre materské, základné a stredné školy. Informačný systém obsahuje v sebe všetky inovované ŠVP – školám sa tak značne zjednodušuje dohľadanie a spracovanie nových ŠkVP. Informačný systém obsahuje nástroj automatickej kontroly vytvorených ŠkVP – systém skontroluje súlad ŠkVP voči ŠVP. Projekt Digiškola ďalej prináša pre odborných zamestnancov nástroj na tvorbu posudku o školskej zrelosti. Pripomíname, že program je bezplatný a škola si nemusí inštalovať a ani kupovať žiaden

program, nakoľko funguje prostredníctvom webového sídla. Viac informácií o projekte je zverejnených na stránke www.digiskola.sk.

1.5.18. Výzvy na podávanie žiadostí o poskytnutie finančných prostriedkov

1. MŠVVaŠ SR zverejňuje zoznam oblastí a výzvy na podanie žiadosti o financovanie rozvojových projektov a poskytnutie dotácií v súlade so zákonom č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov.
2. Výzvy na predkladanie žiadostí o financovanie rozvojových projektov sú zverejnené na www.minedu.sk v časti Regionálne školstvo – Rozvojové projekty v regionálnom školstve.
3. Výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácií v oblasti regionálneho školstva sú zverejnené na www.minedu.sk v časti Regionálne školstvo – Dotácie MŠVVaŠ SR v oblasti regionálneho školstva.

2. ŠKOLY

1. Sledovať aktuálne informácie o výchove a vzdelávaní, ŠVP, pedagogickej dokumentácii, ďalšej dokumentácii, dokumentoch a aktualizovaných dokumentoch na www.minedu.sk, www.statpedu.sk, www.siov.sk, www.vudpap.sk.
2. S cieľom zabrániť poskytovaniu alebo sprístupňovaniu informácií, ktoré by mohli viesť k narušovaniu mravnosti alebo podnecovaniu k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti alebo k ďalším formám intolerancie, umožniť osobám, ktoré nie sú zamestnancami školy, účasť na vyučovaní a aktivitách organizovaných školou iba so súhlasom riaditeľa školy.
3. Prezentovať, rozširovať a adaptovať najlepšiu národnú a medzinárodnú pedagogickú prax v školách a školských zariadeniach s cieľom poskytnúť čo najširšej verejnosti adekvátne informácie, ktoré napomôžu zvyšovaniu kvality výchovy a vzdelávania. Prezentovať prirodzené vzory a autority z radov pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.
4. Vo výchovno-vzdelávacej činnosti využívať odborné časopisy pre pedagogických a odborných zamestnancov, detské a žiacke časopisy vychádzajúce s podporou MŠVVaŠ SR. Ich zoznam je dostupný na <http://www.minedu.sk/vyzva-na-predlozenie-ziadosti-o-poskytnutie-dotacie-msvvas-sr-na-podporu-vydavania-casopisov-v-roku-2016/>.
5. V školách a školských zariadeniach dôsledne uplatňovať rozhodnutia súdov o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, najmä v súvislosti so striedavou starostlivosťou, vrátane neodkladných opatrení súdov.
6. Požiadavka vykonania prvej atestácie sa od 1. januára 2017 bude uplatňovať už na vedúcich pedagogických a vedúcich odborných zamestnancov všetkých druhov škôl a školských zariadení.
7. Všetkým pedagogickým a odborným zamestnancom a žiakom odporúčame aktívne využívať systém RIAM, nástroj pre jednotný spôsob prihlasovania sa do rezortných systémov prostredníctvom osobného RIAM konta každého pedagogického a odborného zamestnanca a žiaka. Aktívne konto RIAM je, okrem iných, aj podmienkou pre objednávanie učebníc cez Edičný portál, tvorbu ŠkVP v systéme EVSRŠ (Digiškola) alebo pre využívanie služieb rezortu tých vybraných škôl, ktoré boli zapojené do vyhradenej siete MŠVVaŠ SR v projekte Digitálne učivo na dosah.
8. Pre učiteľov slovenského jazyka a literatúry a ostatných vyučovacích a cudzích jazykov je k dispozícii časopis Jazyk a literatúra. Časopis ponúka priestor pre publikovanie článkov a štúdií domácim odborníkom a učiteľom zameraným na problematiku vyučovania jazykov (materinské, vyučovacie a cudzie) a literatúry na všetkých stupňoch vzdelávania a s tým

súvisiacu reflexiu výsledkov výskumu v danej oblasti. V digitálnej forme je prístupný na webovom sídle ŠPÚ <http://www.statpedu.sk>.

9. Školy sú povinné elektronickou formou prostredníctvom svojho školského informačného systému (napr. ascAgenda, eŠkola a pod.) poskytovať do centrálného registra údaje k 15. septembru a následne od októbra do júna opakovane ku koncu každého mesiaca odosielať údaje za príslušný mesiac v dňoch od 21. v danom mesiaci do 5. v nasledujúcom mesiaci, s výnimkou údajov za december, kedy je údaje možné odoslať od 17.12. do 13.1. Táto povinnosť sa týka každý mesiac všetkých škôl, aj v prípade, ak nenastala zmena v údajoch. Bližšie informácie o poskytovaní údajov sú zverejnené na stránke www.minedu.sk/aktualizacia-udajov-do-centralneho-registra/. Touto povinnosťou nie sú zrušené povinnosti vyplniť iné štatistické výkazy. Ak technické podmienky školy neumožňujú splnenie uvedenej povinnosti, škola zabezpečí jej plnenie prostredníctvom svojho zriaďovateľa; ak to technické podmienky zriaďovateľa neumožňujú, zriaďovateľ zabezpečí jej splnenie prostredníctvom orgánu miestnej štátnej správy v školstve.
10. Odporúčame školám zapojiť sa do aktivít Štruktúrovaného dialógu s mladými ľuďmi, ktorý zabezpečuje konzultácie s mladými ľuďmi pre formovanie politiky EÚ a SR v oblasti mládeže a zároveň je príspevkom k výchove k demokratickému občianstvu. Viac informácií na www.strukturovanydialog.sk, www.iuventa.sk.

2.1. Materské školy

1. V školskom roku 2016/2017 budú všetky materské školy realizovať predprimárne vzdelávanie podľa ŠkVP vypracovaných v súlade so ŠVP pre predprimárne vzdelávanie v materských školách schváleným MŠVVaŠ SR, ktorý je dostupný na <http://www.minedu.sk/predprimarne-vzdelavanie-v-materskych-skolach/>. Metodické odporúčania pre vypracovanie ŠkVP, k plánovaniu výchovno-vzdelávacej činnosti a k zmenám, ktoré nastali v obsahu vzdelávania sú dostupné na webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk.
2. Osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania sa vydáva v posledný deň školského vyučovania s dátumom 30. jún 2017. Vydaniu osvedčenia nepredchádza žiadne hodnotenie dieťaťa. Rovnaké osvedčenie získavajú deti absolvujúce bežnú materskú školu, ako aj deti absolvujúce špeciálnu materskú školu, alebo ktoré boli vzdelávané v špeciálnej triede bežnej materskej školy. Pri vydávaní osvedčenia sa individuálne posudzuje absencia detí na výchove a vzdelávaní počas posledného ročníka v materskej škole. Deťom, o ktorých materská škola vie, že budú mať odložené plnenie povinnej školskej dochádzky a budú navštevovať materskú školu aj v nasledujúcom školskom roku, sa osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania nevydáva.
3. Pri prijímaní detí do materskej školy je potrebné postupovať v súlade s informatívnym materiálom dostupným na: <http://www.minedu.sk/predprimarne-vzdelavanie-v-materskych-skolach/>.
4. Dieťa s odloženým začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky sa považuje za dieťa so ŠVVP len vtedy, ak mu príslušné školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie diagnostikovalo ŠVVP. Odporúča sa zvyšovať úroveň pripravenosti detí s odloženým začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky na primárne vzdelávanie v základnej škole individuálnym prístupom k deťom s využitím metodického materiálu Rozvíjajúci program výchovy a vzdelávania detí s odloženou povinnou školskou dochádzkou v materských školách, ktorý je dostupný na: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/ucebnice-metodiky-publikacie/rozvijajuci_program.pdf.
5. Vo výchovno-vzdelávacej činnosti využívať najnovšie poznatky z psychodidaktiky a pedagogiky.

6. Výchovno-vzdelávaciu činnosť v materskej škole realizovať formou hier. Uplatňovať integráciu vzdelávacích oblastí, nevytvárať izolované vzdelávacie aktivity a neuplatňovať školský spôsob vyučovania. Vo výchovno-vzdelávacej činnosti podporovať aktivitu dieťaťa, jeho sebarealizáciu a sebaaprezentáciu. Stimulovať sociálny, emocionálny a morálny vývin detí, schopnosť vzájomného rešpektovania sa. Zlepšovať hodnotiace a sebahodnotiace schopnosti dieťaťa vo vzťahu k jeho vlastnému pokroku. Pri rozvíjaní kritického a tvorivého myslenia rešpektovať vývinové špecifiká detí predškolského veku.
7. Dramatickú hru chápať ako komplex edukačných činností smerujúcich k rozvíjaniu aktivity, fantázie, predstavivosti detí.
8. Podnecovať deti k tvorivému sebvýjadreniu prostredníctvom rolových hier a výtvarných činností stimulujúcich schopnosť prejavovať emócie a city s dôrazom na subjektívne prežívanie. Vo výtvarných činnostiach dodržiavať postupnosť. Systematickými krokmi zlepšovať grafomotorické zručnosti detí s dôrazom na správny úchop písacieho a kresliaceho materiálu, primeranú pracovnú plochu a správnu polohu sedenia počas činnosti.
9. Podporovať rozvíjanie pohybových schopností a zručností detí pravidelnou dennou realizáciou pohybových a relaxačných cvičení a pobytu vonku, ktorého realizáciu nie je možné bezdôvodne vynechávať. Pri realizácii telesných cvičení je dôležité dbať na správnu techniku vykonania jednotlivých cvičení. Upevňovať zdravie detí prostredníctvom otužovania.
10. Vo výchovno-vzdelávacej činnosti uplatňovať bádateľský prístup, zaraďovať experimenty a vytvárať možnosti získavania reálnych skúseností s predmetmi, javmi a situáciami.
11. Digitálne technológie využívať ako didaktické pomôcky s dôsledným rešpektovaním vývinových osobitostí detí predškolského veku.
12. Vo výchovno-vzdelávacej činnosti využívať ľahko ovládateľné nástroje Orffovho inštrumentára, detské hudobné nástroje a hudobný nástroj.
13. Rešpektovať právo dieťaťa na zabezpečenie výchovy a vzdelávania v štátnom jazyku a v materinskom jazyku dieťaťa, patriaceho k národnostnej menšine.
14. Individuálna logopedická starostlivosť vykonávaná logopédom (poskytovaná nielen deťom, ktoré majú rok pred plnením povinnej školskej dochádzky), ktorý je kmeňovým zamestnancom zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, sa nepovažuje za krúžkovú činnosť. Môže sa v materskej škole realizovať aj v dopoludňajších hodinách.
15. V školskom poriadku vypracovať podrobnosti o:
 - a) prijímaní dieťaťa do materskej školy,
 - b) zaradení na adaptačný pobyt alebo diagnostický pobyt dieťaťa v materskej škole,
 - c) prerušení alebo obmedzení dochádzky dieťaťa,
 - d) predčasnom ukončení predprimárneho vzdelávania,
 - e) preberaní detí z materskej školy,
 - f) o organizácii a prevádzke v čase školských prázdnin.

V prípade akýchkoľvek zmien aktualizovať školský poriadok a po prerokovaní s orgánmi školskej samosprávy a v pedagogickej rade, oboznámiť s ním zákonných zástupcov detí.
16. Vytvárať podmienky na predprimárne vzdelávanie čo najväčšieho počtu detí rozširovaním kapacít aj v zadaptovaných priestoroch v spolupráci so zriaďovateľmi; využívať možnosti existujúcich foriem výchovy a vzdelávania.
17. Zabezpečovať krúžkovú činnosť najmä internými učiteľmi materskej školy v súlade so ŠKVP len v popoludňajších hodinách po odpočinku, ktorý musí trvať minimálne 30 minút. Optimálny čas začiatku krúžkovej činnosti je po 15,00 hodine, aby krúžková činnosť nenarušala odpočinok a aktivity realizované v súlade so ŠVP.
18. Zabezpečovať výchovno-vzdelávaciu činnosť kvalifikovanými pedagogickými zamestnancami; dodržiavať stanovený počet pedagogických zamestnancov určených na triedu s celodennou a poldennou výchovou a vzdelávaním.

19. Využívať príspevok na výchovu a vzdelávanie detí, ktoré majú jeden rok pred plnením povinnej školskej dochádzky v súlade so zákonom.
20. Nadväzovať a rozvíjať partnerské vzťahy materských škôl s inštitúciami predprimárneho vzdelávania v zahraničí aj v rámci aktivít profesijných združení Spoločnosti pre predškolskú výchovu a Slovenského výboru svetovej organizácie pre predškolskú výchovu (OMEP), zapájať sa do medzinárodných projektov v oblasti predprimárneho vzdelávania.
21. Podporovať Deň materských škôl na Slovensku, ktorým je 4. november, rôznymi aktivitami, činnosťami pre deti, zákonných zástupcov a širokú verejnosť na podporu významu, poslania a opodstatnenia materských škôl.

2.2. Základné školy

1. MŠVVaŠ SR schválilo dňa 6. februára 2015 inovovaný ŠVP pre prvý stupeň základnej školy s číslom 2015-5129/1758:1-10A0 a inovovaný ŠVP pre druhý stupeň základnej školy s číslom 2015-5129/5980:2-10A0. Základné školy vzdelávajú žiakov 1. a 2. ročníka a 5. a 6. ročníka podľa inovovaných vzdelávacích programov. Žiaci, ktorí v školskom roku 2016/2017 navštevujú tretí a štvrtý ročník (I. stupeň základnej školy) a siedmy až deviaty ročník (II. stupeň základnej školy), sa do ukončenia stupňa vzdelávania vzdelávajú podľa ŠkVP vypracovaných podľa doteraz platných ŠVP pre základné školy. Dôležitou podmienkou pri realizácii ŠVP je primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov. V škole sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v triedach, odborných učebniach a ďalších priestoroch školy zriadených podľa platnej legislatívy. Učebné priestory a ich vybavenie (učebňa, telocvičňa, multimediálna učebňa) je povinné pre novovzniknuté základné školy. Ostatné školy si doplnia povinné učebné priestory škôl a ich vybavenie v priebehu trojročného prechodného obdobia. Samostatnou prílohou sú odporúčané učebné priestory a ich vybavenie. O zriadení a vybavení odporúčaných učebných priestorov rozhoduje škola podľa svojich potrieb a možností. Inovované ŠVP pre základné školy (ISCED 1 a ISCED 2) a predchádzajúce ŠVP sú zverejnené na webových sídlach www.minedu.sk a www.statpedu.sk.
2. Žiak, ktorý plní povinnú školskú dochádzku osobitným spôsobom v škole mimo územia Slovenskej republiky, alebo sa vzdeláva v škole zriadenej iným štátom na území Slovenskej republiky vykonáva komisionálne skúšky len v tom prípade, ak o to zákonný zástupca žiaka požiada. Žiak, ktorý plní osobitný spôsob školskej dochádzky individuálnym vzdelávaním (nie v škole) v zahraničí, vykoná skúšky zo všetkých povinných vyučovacích predmetov učebného plánu príslušného ročníka kmeňovej školy. Zákonný zástupca žiaka predloží každoročne vždy k 15. septembru príslušného školského roka doklad s uvedením názvu a adresy školy, ktorý potvrdzuje, že žiak navštevuje príslušnú školu v zahraničí.
3. Efektívne využívať vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti rozvíjania matematickej, čitateľskej, prírodovednej a finančnej gramotnosti, zamerať sa na rozvíjanie daných oblastí v rámci tvorby ŠkVP s cieľom zvyšovania úrovne vyučovania a získavanie kompetencií u žiakov.
4. MŠVVaŠ SR vytvára aj v tomto školskom roku podmienky na zvyšovanie bezpečnosti detí a žiakov v premávke na pozemných komunikáciách prostredníctvom zabezpečenia ich výcviku na DDI. Základné školy zabezpečujú praktický výcvik a špecializované teoretické vyučovanie pre svojich žiakov na stálych DDI v mieste sídla školy alebo v jej blízkom okolí. Pokiaľ je stále DDI príliš vzdialené od sídla školy, alebo je ťažko dosiahnuteľné z hľadiska dopravnej dostupnosti, môže praktický výcvik a teoretické vyučovanie zabezpečiť aj prenosné DDI. Prenosné DDI zabezpečujú praktický výcvik a špecializované teoretické vyučovanie iba v obciach, v ktorých nie je zriadené stabilné DDI. Praktický výcvik a teoretické vyučovanie zabezpečujú DDI, ktorým MŠVVaŠ SR poskytlo dotáciu, podľa „Tematického plánu dopravnej výchovy žiakov základných škôl

- na detských dopravných ihriskách“. Na týchto DDI sa praktický výcvik a teoretické vyučovanie poskytuje bezplatne. Zoznam uvedených DDI a ďalšie informácie sú zverejnené na webovom sídle MŠVVaŠ SR.
5. Pri vypracovaní IVP dieťaťa alebo žiaka so ŠVVP vždy spolupracovať s príslušným školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.
 6. Pri podozrení zo zanedbávania povinnej školskej dochádzky je zo strany školy potrebné konať vo veci:
 - a) ak žiak vymešká bez ospravedlnenia viac ako 15 vyučovacích hodín mesačne, riaditeľ školy bezodkladne oznámi túto skutočnosť obci, v ktorej má zákonný zástupca dieťaťa trvalý pobyt a Úradu práce sociálnych vecí a rodiny,
 - b) ak žiak vymešká bez ospravedlnenia viac ako 60 vyučovacích hodín v príslušnom školskom roku, je obec povinná na základe oznámenia riaditeľa školy začať priestupkové konanie podľa § 6 ods. 4 a § 37 zákona č. 596/2003 Z. z. a podľa § 31 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov,
 - c) ak žiak vymešká bez ospravedlnenia viac ako 100 vyučovacích hodín, je potrebné zo strany obce podať v zmysle § 211 TZ trestné oznámenie na zákonných zástupcov žiaka pre podozrenie zo spáchania trestného činu ohrozovania mravnej výchovy mládeže.
 7. Zriaďovatelia a základné školy venujú zvýšenú pozornosť materiálno-technickému a priestorovému zabezpečeniu odborných učební predmetov biológia, fyzika, chémia a technika, aby sa zvýšil záujem o študijné odbory v stredných školách. Odporúča sa využívať aj portál www.planetavedomosti.iedu.sk vo vzdelávacom procese.
 8. Zmeny v budovách a ostatných stavbách školy a školského zariadenia treba vykonávať vždy v súlade s § 24 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 527/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež, ktorá stanovuje okrem iného tiež podrobnosti o požiadavkách na priestorové usporiadanie, funkčné členenie a vybavenie zariadení pre deti a mládež. Škola, školské zariadenie a zriaďovateľ vykonávajú zmeny v budovách v súlade s rozhodnutiami príslušných orgánov štátnej správy a v spolupráci s ďalšími príslušnými zložkami verejnej správy (napríklad regionálny úrad verejného zdravotníctva v otázkach zdravotnej vhodnosti prostredia, stavebný úrad obce pri stavebnej činnosti vrátane úprav a rekonštrukcií, odbory životného prostredia obcí pri výrube drevín a prevádzkovaní malých zdrojov znečistenia ovzdušia, odbory starostlivosti o životné prostredie okresných úradov pri realizácii a prevádzkovaní verejného vodovodu a verejnej kanalizácie, krajský pamiatkový úrad pri stavebnej činnosti v budove a areáli kultúrnej pamiatky, Hasičský a záchranný zbor Slovenskej republiky).

2.3. Stredné školy

1. Odporúčame riaditeľom stredných škôl podporovať vznik a činnosť žiackych školských rád, ich aktívnu participáciu na organizovaní života školy, na tvorbe a dodržiavaní školského poriadku, ako praktického nástroja učenia sa demokracii. Viac informácií o zriaďovaní a fungovaní žiackych školských rád, ako aj ďalšie metodické materiály pre koordinátorov žiackych školských rád sú zverejnené na www.iuventa.sk.
2. Riaditeľom stredných odborných škôl sa odporúča dôsledne a v dostatočnom časovom predstihu predkladať stavovským organizáciám a profesijným organizáciám na vyjadrenie obsah odbornej zložky maturitnej skúšky, obsah záverečnej skúšky a obsah absolventskej skúšky.

3. Riaditeľom stredných odborných škôl sa odporúča zaistiť kontakt s reálnou praxou pre všetkých žiakov končiacich ročníkov formou praktického vyučovania na zmluvných pracoviskách.
4. ŠVP pre odborné vzdelávanie a prípravu pre jednotlivé skupiny odborov vzdelávania stredných odborných škôl, dodatky, ktorými sa menia ŠVP pre odborné vzdelávanie a prípravu pre jednotlivé skupiny odborov vzdelávania stredných odborných škôl sú zverejnené na <http://www.siov.sk/index.php/sk/>.
5. ŠVP pre konzervatóriá sú zverejnené na <http://www9.siov.sk/statny-vzdelavaci-program-pre-konzervatoria/28908s>.
6. Normatívy materiálno-technického a priestorového zabezpečenia pre učebné odbory a študijné odbory stredných odborných škôl sú zverejnené na webovom sídle ŠIOV <http://www.siov.sk/index.php/sk/vzdelavanie/normativy-pre-sos/normativy-pre-studijne-odbory> a <http://www.siov.sk/index.php/sk/vzdelavanie/normativy-pre-sos/normativy-pre-ucebne-odbory>.
7. Zoznam študijných a učebných odborov stredných škôl, ktoré sa budú experimentálne overovať v školskom roku 2016/2017 a ktorých experimentálne overovanie bude úspešne ukončené dňa 31. augusta 2016, je zverejnený na webovom sídle <http://www.minedu.sk/experimentalne-overovanie-v-skolach-a-skolskych-zariadeniach-stav-k-08032016/>.
8. Zoznam študijných a učebných odborov s nedostatočným počtom absolventov pre potreby trhu práce a Zoznam študijných a učebných odborov, ktoré sú nad rozsah potrieb trhu práce je zverejnený na <http://www.minedu.sk/vychova-a-vzdelavanie-v-strednych-skolach/>.
9. ŠIOV vydáva Informačný bulletin, určený pre základné školy a stredné školy. Bulletin vychádza elektronicky na webovom sídle <http://www.siov.sk/index.php/aktuality/odborne-casopisy-a-ine-publikacie>.
10. Inovovaný ŠVP pre gymnáziá schválený pod číslom 2015-7846/10840:1-10B0 s platnosťou od 1. septembra 2015 začínajúc 1. ročníkom štúdia pre gymnáziá so štvorročným štúdiom a päťročným štúdiom a 1. ročníkom štúdia a 5. ročníkom štúdia pre gymnáziá s osemročným štúdiom je zverejnený na webovom sídle MŠVVaŠ SR www.minedu.sk a na webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk.

2.3.1. Systém duálneho vzdelávania

1. Dňa 1. apríla 2015 nadobudol účinnosť nový zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý od školského roku 2015/2016 umožňuje prípravu žiakov v systéme duálneho vzdelávania. Cieľom je umožniť plynulý prechod zo vzdelávania na trh práce a zvýšiť uplatniteľnosť absolventov stredných odborných škôl na trhu práce.
2. Stredným odborným školám sa odporúča vytvárať partnerstvá so zamestnávateľmi na účely prípravy žiakov na budúce povolanie, povolania a odborné činnosti v systéme duálneho vzdelávania.
3. V systéme duálneho vzdelávania musí stredná odborná škola uzavrieť so zamestnávateľom písomnú zmluvu o duálnom vzdelávaní, ktorej predmetom je záväzok zamestnávateľa poskytovať žiakom praktické vyučovanie na svoje náklady a zodpovednosť a záväzok strednej odbornej školy organizovať odborné vzdelávanie a prípravu v systéme duálneho vzdelávania.
4. Po uzatvorení zmluvy o duálnom vzdelávaní zamestnávateľ a stredná odborná škola zverejnia na svojich webových sídlach oznámenie o možnosti absolvovať odborné vzdelávanie a prípravu v príslušnom študijnom odbore alebo v príslušnom učebnom odbore v systéme duálneho vzdelávania.

5. Po ukončení prijímacieho konania stredná odborná škola doručí zamestnávateľovi, s ktorým má uzatvorenú zmluvu o duálnom vzdelávaní, zoznam prijatých a zapísaných žiakov, ktorí priložili k prihláške na vzdelávanie potvrdenie o odbornom vzdelávaní a príprave žiaka v systéme duálneho vzdelávania, v rozsahu meno, priezvisko a dátum narodenia.
6. Stredné odborné školy vytvárajú ŠkVP pre odborné vzdelávanie a prípravu v spolupráci so zamestnávateľom, s ktorým majú uzatvorenú zmluvu o duálnom vzdelávaní.
7. Stredné odborné školy môžu predkladať zamestnávateľovi, s ktorým majú uzatvorenú zmluvu o duálnom vzdelávaní, návrhy na zmenu alebo doplnenie vzorového učebného plánu pre príslušný študijný odbor alebo vzorového učebného plánu pre príslušný učebný odbor a vzorových učebných osnov pre jednotlivé odborné vyučovacie predmety príslušného študijného odboru alebo vzorových učebných osnov pre jednotlivé odborné vyučovacie predmety príslušného učebného odboru.
8. Vzorové učebné plány a vzorové učebné osnovy pre učebné odbory a študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku pre systém duálneho vzdelávania a prípravy sú zverejnené na webovom sídle ŠIOV v menu vzdelávanie/štátne vzdelávacie programy.

2.4. Školská integrácia

1. Riaditelia škôl v spolupráci so zriaďovateľom zabezpečia personálne, priestorové a materiálno-technické podmienky na vzdelávanie detí a žiakov v školskej integrácii v maximálnej miere, v závislosti na dostupných možnostiach. Ak škola vzdeláva deti a žiakov v školskej integrácii, je nevyhnutné personálne zabezpečenie poskytovania odborných činností školským špeciálnym pedagógom a školským psychológom, v spolupráci so zariadením výchovného poradenstva a prevencie.
2. Ak škola vzdeláva deti a žiakov s obmedzenou schopnosťou pohybu, resp. imobilné deti a žiakov, riaditelia škôl v spolupráci so zriaďovateľom zabezpečia, v závislosti na dostupných možnostiach, odstránenie stavebných bariér, ktoré znemožňujú prístup uvedeným deťom a žiakom.
3. Odbornú a metodickú pomoc pri výchove a vzdelávaní dieťaťa alebo žiaka so zdravotným znevýhodnením vzdelávaného v školskej integrácii poskytuje školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie, ktoré ho má v starostlivosti. Riadenie a kontrola výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením začlenených v bežných triedach základných škôl a stredných škôl a špeciálnych triedach základných škôl a stredných škôl je v kompetencii OŠ OÚ v sídle kraja. Odbornú a metodickú pomoc poskytuje ŠPÚ.
4. O prijatí dieťaťa alebo žiaka do školy, vrátane dieťaťa alebo žiaka so ŠVVP, rozhoduje podľa § 5 zákona č. 596/2003 Z. z. riaditeľ školy. Ak sa ŠVVP dieťaťa alebo žiaka prejavia v priebehu jeho školskej dochádzky a je potrebná zmena formy vzdelávania, po splnení predpísaných náležitostí k zmene formy vzdelávania, riaditeľ školy ďalšie rozhodnutie o prijatí dieťaťa alebo žiaka do školy nevydáva.
5. Dieťa a žiak so zdravotným znevýhodnením, individuálne začlenený v bežnej triede, sa vzdeláva podľa IVP len vtedy, ak je to vzhľadom na jeho zdravotné znevýhodnenie potrebné. IVP vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Je možné využívať aj služby, ktoré poskytuje Detské centrum VÚDPaP, s vedomím poradenského zariadenia, v ktorom je dieťa alebo žiak evidovaný.
6. Ak sa v priebehu školského roka prejaví, že výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka so zdravotným znevýhodnením vzdelávaného v školskej integrácii, ktorého IVP zahŕňa aj úpravu obsahu vzdelávania niektorého vyučovacieho predmetu, nie sú uspokojivé a žiak nespĺňa potrebné kritériá na jeho súhrnné hodnotenie lepším klasifikačným stupňom ako nedostatočný, je potrebné prehodnotiť a upraviť obsah, resp. formu jeho vzdelávania v súčinnosti so špeciálnym pedagógom a psychológom. Takýto žiak nemá opakovať ročník

z tých vyučovacích predmetov, v ktorých majú na jeho neúspešnosť vplyv dôsledky jeho diagnózy. Ak sa na prospechu žiaka okrem jeho zdravotného znevýhodnenia podieľa významnou mierou viac faktorov, k hodnoteniu a klasifikácii stupňom nedostatočný je možné pristúpiť, avšak len po odbornom posúdení a odporúčení tohto postupu príslušným poradenským zariadením na základe komplexného hodnotenia žiaka pedagógom vyučujúceho konkrétny predmet.

7. Pri vypracúvaní IVP pre deti a žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím v bežnej triede materskej a základnej školy vychádzať zo vzdelávacieho programu pre deti a žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie.
8. Pri vypracúvaní IVP pre deti a žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami bez mentálneho postihnutia v bežnej triede materskej školy a základnej školy je potrebné vychádzať zo vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami bez mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie. V prístupe k žiakom s autizmom alebo niektorou z ďalších pervazívnych vývinových porúch (Aspergerov syndróm a i.), dôsledne dbať na odporúčania psychológa a špeciálneho pedagóga, ktorý má žiaka vo svojej odbornej starostlivosti.
9. Pri vypracúvaní IVP pre deti a žiakov s mentálnym postihnutím vzdelávaných v školskej integrácii v bežnej triede materskej školy a základnej školy je potrebné vychádzať zo vzdelávacieho programu pre deti a žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, ktorý je súčasťou ŠVP. V predmetoch výchovno-estetického zamerania je možné vzdelávať týchto žiakov podľa obsahu vzdelávania žiakov bežnej triedy. Učebný plán integrovaných žiakov je rovnaký ako ostatných žiakov triedy. Žiaci môžu absolvovať aj vyučovací predmet cudzí jazyk, pričom sa na nich kladú primerané nároky. Na vyučovací predmet pracovné vyučovanie sa môže vytvoriť skupina žiakov z rôznych ročníkov.
10. Pre žiakov v školskej integrácii sa nevedú samostatné triedne knihy.
11. Žiaci so zdravotným znevýhodnením vzdelávaní v školskej integrácii v bežnej triede základnej školy dostávajú rovnaké vysvedčenie ako ostatní žiaci, žiakov s autizmom a žiakov s mentálnym postihnutím je možné hodnotiť aj vysvedčením formou slovného komentára.
12. Žiakovi, ktorý mal z dôvodu zdravotného znevýhodnenia redukovaný obsah vzdelávania, sa táto skutočnosť uvádza v doložke vysvedčenia.
13. Zriaďovatelia a riaditelia škôl, v ktorých sa vzdelávajú žiaci so zdravotným znevýhodnením v školskej integrácii, vytvárajú v rámci svojich možností podmienky na vyučovanie špecifických predmetov, napr. rozvíjanie špecifických funkcií, individuálna logopedická intervencia, priestorová orientácia a voliteľné predmety zamerané napr. na rozvíjanie manuálnych zručností a návykov aj v spolupráci s príslušným poradenským zariadením.
14. Metodické usmerňovanie pri výchove a vzdelávaní detí a žiakov so všeobecným intelektovým nadaním vzdelávaných v školskej integrácii zabezpečuje VÚDPaP. Príslušná dokumentácia je zverejnená na www.vudpap.sk, v menu informácie pre pedagógov.

2.5. Špeciálne školy, špeciálne triedy

1. Deti a žiaci so zdravotným znevýhodnením sa vzdelávajú podľa vzdelávacích programov pre
 - a) deti a žiakov s mentálnym postihnutím,
 - b) deti a žiakov so sluchovým postihnutím,
 - c) deti a žiakov so zrakovým postihnutím,
 - d) deti a žiakov s telesným postihnutím,
 - e) deti a žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou,
 - f) deti a žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami,

- g) deti a žiakov chorých a zdravotne oslabených,
 - h) deti a žiakov hluchoslepých,
 - i) žiakov s vývinovými poruchami učenia,
 - j) žiakov s poruchami aktivity a pozornosti,
 - k) deti a žiakov s viacnásobným postihnutím,
 - l) deti a žiakov s poruchami správania,
- ktoré sú súčasťou ŠVP a k začiatku školského roka 2016/2017 boli inovované. Príslušné školy v intenciách týchto vzdelávacích programov upravujú do 1. septembra 2016 ŠkVP.
2. Do prípravného ročníka možno prijímať len žiakov, ktorí k 1. septembru dosiahli fyzický vek šesť rokov, nedosiahli školskú spôsobilosť a nie je u nich predpoklad zvládnutia prvého ročníka základnej školy so vzdelávacím programom pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, ktoré má žiak diagnostikované. Nie je možné zaradiť do prípravného ročníka žiakov, ktorí nedosiahli šesť rokov fyzického veku.
 3. V špeciálnych triedach materských škôl, základných škôl a v špeciálnych triedach stredných škôl sa vyučuje podľa príslušného vzdelávacieho programu pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením a využíva sa pedagogická dokumentácia a pokyny pre školy pre tieto deti a žiakov. Vhodné je prispôbiť rozvrh hodín špeciálnej triedy žiakov so zdravotným znevýhodnením a bežnej triedy v príslušnom ročníku tak, aby žiaci týchto tried boli vzdelávaní spoločne v niektorých vyučovacích predmetoch, napr. výchovno-estetického zamerania.
 4. Pri výchove a vzdelávaní žiaka, pre ktorého z rôznych príčin (napr. výrazne nerovnomerná štruktúra schopností, viacnásobné postihnutie, zdravotné postihnutie v kombinácii s vývinovými poruchami učenia, kombinácia zdravotného znevýhodnenia s nadaním a pod.) nie je postup podľa učebných osnov pre príslušnú školu alebo príslušného ŠkVP optimálny, je vhodné postupovať podľa IVP. Takéto vzdelávanie je potrebné zaznamenať do doložky vysvedčenia, napr. žiak bol vzdelávaný podľa IVP.
 5. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím v rámci voliteľných (disponibilných) hodín umožňuje aj vyučovanie cudzieho jazyka. Ak škola bude vyučovať cudzí jazyk, jeho učebné osnovy musia byť súčasťou ŠkVP a vyučovací predmet musí byť uvedený v učebnom pláne.
 6. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím v rámci voliteľných (disponibilných) hodín umožňuje žiakom s mentálnym postihnutím s narušenou komunikačnou schopnosťou vyučovanie špecifického vyučovacieho predmetu individuálna logopedická intervencia. Obsah vzdelávania tohto špecifického vyučovacieho predmetu je súčasťou ŠkVP, ktorý je uvedený v učebnom pláne.
 7. Do špeciálnych škôl a špeciálnych tried sa neprijímajú intaktní žiaci (žiaci bez zdravotného znevýhodnenia), teda sa neuplatňuje tzv. obrátená integrácia.
 8. Podmienky a postup na prijatie žiaka do špeciálnej triedy v základnej škole a špeciálnej triedy v strednej škole sú rovnaké ako pre prijatie žiaka do špeciálnej školy; žiaka je možné prijať len na základe preukázateľného zdravotného znevýhodnenia.
 9. Zákonný zástupca dieťaťa alebo žiaka so zdravotným znevýhodnením má právo nesúhlasiť so vzdelávaním svojho dieťaťa v triede pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo v škole pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením. Riaditeľ školy nesmie odmietnuť prijatie dieťaťa alebo žiaka so zdravotným znevýhodnením do bežnej školy alebo jeho zaradenie do bežnej triedy (na začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky alebo pri prestupe na inú základnú školu) z dôvodu jeho zdravotného znevýhodnenia.
 10. Ak sa počas školskej dochádzky zistí zmena charakteru zdravotného znevýhodnenia dieťaťa alebo žiaka, alebo jeho zaradenie nezodpovedá charakteru jeho vzdelávacích potrieb, riaditeľ špeciálnej školy navrhne vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka v takej škole,

ktorej zameranie zodpovedá jeho výchovno-vzdelávacím potrebám. Preradenie do bežnej školy sa nevyučuje.

11. Žiaci s mentálnym postihnutím vzdelávaní v špeciálnych triedach základných škôl dostávajú vysvedčenia na rovnakých tlačivách ako žiaci špeciálnej základnej školy, žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi poruchami s mentálnym postihnutím dostávajú vysvedčenie na tlačivách „Vysvedčenie pre prípravný až 9. ročník pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím“. Žiaci s autizmom bez mentálneho postihnutia dostávajú vysvedčenia na tlačive „Vysvedčenie pre 1. – 4. ročník základnej školy“ a „Vysvedčenie pre 5. – 9. ročník základnej školy“.
12. Žiaci s mentálnym postihnutím, žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím, okrem 2. – 9. ročníka pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami bez mentálneho postihnutia, okrem žiakov odborného učilišťa, sa môžu na konci prvého a druhého polroka na vysvedčení hodnotiť slovným komentárom o dosiahnutých vzdelávacích výsledkoch bez vyjadrenia stupňov klasifikácie.
13. Celkové hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím vo všetkých ročníkoch základnej školy (v školskej integrácii, v špeciálnej triede) a vo všetkých ročníkoch základnej školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, vrátane žiakov, ktorých mentálne postihnutie je v kombinácii s iným zdravotným znevýhodnením, sa na konci prvého a druhého polroka na vysvedčení vyjadruje slovami „prospel“ alebo „neprospel“.
14. V doložke vysvedčenia žiaka, vzdelávaného podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, sa uvedie príslušný variant (variant A, B alebo C), v ktorom sa žiak vzdeláva.
15. Pri zmene vzdelávacieho variantu žiaka špeciálnej základnej školy sa rozhodnutie o preradení do iného variantu nevydáva. Zmenu variantu uskutočniť k začiatku školského roka, prípadne polroka, po kompletnom diagnostickom vyšetrení ČŠPP a návrhu školy, po prerokovaní so zákonným zástupcom.
16. Počas vyučovania dávať žiakom úlohy podporujúce vzájomnú spoluprácu a pomoc, zaraďovať kooperatívne vyučovanie, relaxačné prestávky, rozvíjať sebahodnotenie žiakov, využívať slovné hodnotenie, rozvíjať kompetencie v oblasti digitálnej gramotnosti, používať kompenzačné pomôcky, najmä u žiakov s viacnásobným postihnutím.
17. Žiakom, ktorí sú oslobodení od povinnosti dochádzať do školy a ich vzdelávanie je na základe písomného vyjadrenia lekára a poradenského zariadenia kontraindikáciou k zdravotnému stavu, sa vzdelávanie neposkytuje, pokiaľ na to nepominú dôvody.
18. Zriaďovateľom a riaditeľom škôl pre deti a žiakov so zrakovým postihnutím sa odporúča vytvárať personálne a materiálno-technické podmienky na efektívne uplatňovanie IKT v edukácii detí a žiakov so zrakovým postihnutím a vytvárať optimálne pracovné podmienky autorom a upravovateľom učebníc, učebných textov v Braillovom písme, digitálnej alebo zvukovej úprave.
19. Zriaďovateľom a riaditeľom škôl pre deti a žiakov so sluchovým postihnutím sa odporúča vytvárať personálne a materiálno-technické podmienky na efektívne uplatňovanie IKT v edukácii detí a žiakov so sluchovým postihnutím a vytvárať optimálne pracovné podmienky autorom a upravovateľom učebníc, učebných textov a pracovných zošitov.
20. V záujme skvalitnenia úrovne informovanosti širokej verejnosti o práci špeciálnych škôl odporúčame riaditeľom špeciálnych škôl pravidelne aktualizovať webové sídlo školy. Súčasťou webového sídla školy by mal byť aj ŠkVP, prostredníctvom ktorého majú možnosť zákonní zástupcovia detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením získať základné informácie o cieľoch a špecifikách práce príslušnej školy.
21. Vzdelávacie programy pre žiakov so zdravotnými znevýhodneniami sú dostupné na webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk.

2.6. Základné umelecké školy

1. MŠVVaŠ SR schválilo a zverejnilo dňa 4. februára 2015 pod číslom 2015-6346/5841:1-10A0 ŠVP pre ZUŠ. Je spracovaný ako jeden dokument pre všetky umelecké odbory ZUŠ. Účinnosť nadobudol 1. septembra 2015. Nový ŠVP bol od svojho schválenia formou dodatkov dvakrát upravený. Prvá úprava sa uskutočnila k 15. júnu 2015 pod číslom 2015-6346/29045:3-10A0. Týkala sa základného a odporúčaného materiálno-technického a priestorového zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu v ZUŠ, rámcových učebných plánov a všeobecnej časti ŠVP pre ZUŠ. Druhá úprava sa uskutočnila k 20. januáru 2016 pod číslom 2016-6346/29045:3-10A0 a týkala sa rámcových učebných plánov.
Čiastkové zmeny a úplné znenie nového ŠVP sú zverejnené na webovom sídle MŠVVaŠ SR www.minedu.sk a na webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk.
2. Umelecké vzdelávanie v ZUŠ sa bude uskutočňovať podľa nového ŠVP v školskom roku 2016/2017 v nadväznosti na ustanovenie § 161 ods. 8 školského zákona v prípravnom štúdiu, v prvej časti I. stupňa základného štúdia, v druhej časti I. stupňa základného štúdia a v prvom ročníku II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých, okrem štúdia vo výtvarnom odbore. V každom nasledujúcom školskom roku sa bude podľa neho postupovať v príslušnom nasledujúcom ročníku II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých.
Do obdobia, keď sa rámcové učebné plány nového ŠVP začnú uplatňovať aj v príslušných ročníkoch II. stupňa základného štúdia a v štúdiu pre dospelých sa bude na tomto stupni štúdia v hudobnom, tanečnom, výtvarnom a literárno-dramatickom odbore postupovať podľa „učebných plánov pre základnú umeleckú školu, ktoré schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 22. decembra 2003 pod číslom 11215/2003 s platnosťou od 1. septembra 2004“ a učebných osnov schválených ministerstvom.
V odbore audiovizuálnej a multimedialnej tvorby sa bude na II. stupni základného štúdia a v štúdiu pre dospelých (v štvrtom ročníku) postupovať podobne podľa „rámcových učebných plánov a učebných osnov ŠVP ZUŠ odboru audiovizuálnej a multimedialnej tvorby, ktoré schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 11. novembra 2009 pod číslom CD-2009-28028/22244-1:911“.
3. Pri tvorbe ŠkVP sa školám odporúča využívať Manuál na tvorbu ŠkVP pre ZUŠ, ktorý je zverejnený na webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk.
4. Ak sa v škole vzdelávajú deti a žiaci so ŠVVP, v ŠkVP sa uvedú konkrétne podmienky vzdelávania pre týchto žiakov a spolupráca s odborníkmi participujúcimi na príprave individuálnych výchovno-vzdelávacích programov pre konkrétnych žiakov.
5. Podľa požiadaviek na základné a odporúčané materiálno-technické a priestorové vybavenie výchovno-vzdelávacieho procesu v ZUŠ riaditeľ v spolupráci so zriaďovateľom školy zabezpečujú vhodné priestorové a materiálno-technické podmienky umožňujúce realizovať umelecké vzdelávanie v príslušných umeleckých odboroch.
6. Riaditelia ZUŠ vysielajú učiteľov ako pedagogický sprievod, pozorovateľov alebo ako predsedov a členov odborných komisií a porôt na súťaže, tvorivé dielne a prehliadky formou pracovných ciest.

2.7. Jazykové školy

1. Oprávnenie vykonávať štátne jazykové skúšky vydáva MŠVVaŠ SR na základe žiadosti jazykovej školy zaradenej v sieti a na základe splnenia podmienok ustanovených vyhláškou č. 321/2008 Z. z. o jazykovej škole.
2. Zoznam jazykových škôl, ktoré majú vydané oprávnenie vykonávať štátne jazykové skúšky, je pravidelne aktualizovaný a zverejnený na www.minedu.sk.

3. ŠKOLSKÉ ZARIADENIA

1. Aktuálne informácie o výchove a vzdelávaní v školských zariadeniach sú zverejnené na www.minedu.sk v menu Regionálne školstvo – Školské zariadenia a v menu Deti a mládež – Centrá voľného času.
2. Sledovať aktuálne informácie o výchove a vzdelávaní, vzdelávacích programoch, pedagogických dokumentoch a aktualizovaných dokumentoch na www.minedu.sk, www.mpc-edu.sk, www.statpedu.sk, www.siov.sk, www.vudpap.sk a ďalších organizácií. Podporovať účasť pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov na kontinuálnom vzdelávaní uskutočňovanom prostredníctvom akreditovaných vzdelávacích programov.
3. Školským zariadeniam (predovšetkým školským klubom detí, centráam voľného času a školským internátom) sa v rámci ich aktivít a v spolupráci s dobrovoľníckymi centrami a organizáciami odporúča realizovať dobrovoľnícku činnosť v ich okolí.

3.1. Školské výchovno-vzdelávacie zariadenia

3.1.1. Školský klub detí

1. Skvalitniť spoluprácu so základnou školou a zriaďovateľmi s cieľom umožniť deťom zo SZP pravidelne navštevovať školské kluby detí s cieľom podporovať ich adaptáciu na školu a rozvíjať cieľavedomú a systematickú prípravu na vyučovanie.
2. Na skvalitnenie využívania voľného času odporúčame ustanoviť v školských kluboch detí, ktoré sú súčasťou základnej školy, kariérovú pozíciu – koordinátor voľného času.
3. Pri tvorbe výchovných programov využívať vzorový výchovný program zverejnený na <http://www.minedu.sk/skolske-zariadenia/>.
4. Odporúčame využívať možnosť predkladať projekty v rámci Programov pre mládež na roky 2014 – 2020. Informácie na www.iuventa.sk.

3.1.2. Centrum voľného času

1. V rámci metodickej činnosti CVČ využívať možnosť akreditovať si vzdelávacie programy prostredníctvom Akreditačnej komisie pre špecializované činnosti v oblasti práce s mládežou, zriadenej podľa zákona č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou a o zmene a doplnení zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 375/2013 Z. z. Príslušné informácie sú zverejnené na www.iuventa.sk v časti Legislatíva – Akreditačná komisia.
2. Odporúčame CVČ využívať metodické materiály z národných projektov Komprax a Praktík IUVENTY. Podrobnejšie informácie sú zverejnené na www.iuventa.sk.
3. Pravidelná výchovno-vzdelávacia činnosť v záujmových útvaroch CVČ sa vykonáva v súlade s výchovným programom centra a podľa rozvrhu týždennej činnosti. Frekvencia vykonávanej záujmovej činnosti, jej obsahu a počtu členov je zaznamenávaná v zázname o práci v záujmovom útvare vychovávateľom.
4. V rámci kontrolnej činnosti venovať systematickú pozornosť organizácii a výkonu pravidelnej záujmovej činnosti záujmových útvarov podľa rozvrhu týždennej činnosti, zamerať pozornosť na aktuálne a pravidelné vedenie záznamov o práci v záujmovom útvare.
5. Počet účastníkov v záujmovom útvare sa zohľadňuje a odvíja od:
 - a) formy záujmovej činnosti,
 - b) druhu záujmovej činnosti s dôrazom na dodržiavanie bezpečnosti a ochrany zdravia,
 - c) veku a stavu účastníkov.

6. Odporúčame využívať možnosť predkladať projekty v rámci Programov pre mládež na roky 2014 – 2020. Informácie na www.minedu.sk v menu Deti a mládež – Financovanie práce s deťmi a mládežou a www.iuventa.sk.
7. CVČ odporúčame v rámci výchovno-vzdelávacej činnosti spolupracovať s dobrovoľníckymi centrami a organizáciami v ich pôsobnosti.
8. Podporovať vytváranie bezpečných priestorov a vhodných materiálno-technických podmienok pre vzdelávanie detí a žiakov v čase mimo vyučovania.
9. Venovať zvýšenú pozornosť vytváraniu záujmových útvarov v CVČ zriadených pri základných školách. Záujmové útvary nemajú kopírovať školské predmety a nahrádzať doučovanie resp. prípravu na vyučovanie, ale podieľať sa na formovaní návykov užitočného využívania voľného času detí a žiakov, podporovať ich individuálne záujmy a rekreačnú činnosť.
10. Do CVČ sa prijímajú deti a žiaci na základe žiadosti zákonného zástupcu s uvedením záujmového útvaru, resp. viacerých záujmových útvarov, o ktoré má dieťa alebo žiak záujem. O prijatí vydá riaditeľ rozhodnutie.

3.1.3. Školský internát

1. V komplexnej výchovno-vzdelávacej činnosti školských internátov sa odporúča systémovo uplatňovať tvorivo-humanistický model výchovy a vzdelávania, v centre pozornosti ktorého je žiak, jeho potreby a záujmy, a to v primeranom pomere s jeho vedením k zodpovednosti za svoj vlastný rozvoj.
2. Rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov s orientáciou na rozvoj ich osobnosti, s cieľom pripraviť ich na aktívny život v otvorenej informačnej a multikultúrnej spoločnosti.
3. Zvýšenú pozornosť venovať zdravému životnému štýlu, prevencii obezity a pohybovým aktivitám.
4. Podporovať účasť vychovávateľov na kontinuálnom vzdelávaní uskutočňovanom prostredníctvom akreditovaných vzdelávacích programov.
5. Odporúča sa ubytovávať študentov vysokých škôl v školských internátoch len po ubytovaní všetkých žiakov stredných škôl.

3.2. Špeciálne výchovné zariadenia

1. V reedukačných centrách a diagnostických centrách sa zamerať na kvalitu vypracovania individuálnych reedukačných programov a následne skvalitniť reedukačný proces.
2. Realizovať programy a aktivity zamerané na prevenciu rizikového správania – šikana, závislosti a iná patológia.
3. Spolupracovať s rodinou a kvalifikovanými odborníkmi, aktívne spolupracovať so sociálnou kuratelou so zámerom udržiavania kontaktov detí s rodinou, v maximálnej možnej miere sanovať rodinu.
4. V zmysle umiestňovania detí a žiakov v súlade s ich potrebami aktualizovať poskytovanie informácií zriaďovateľom o voľných lôžkových kapacitách.
5. V súvislosti s periodickými návštevami Európskeho výboru na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (CPT) naďalej klásť dôraz na dodržiavanie príslušných predpisov a požiadaviek vyplývajúcich z Európskeho dohovoru na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania. Dbieť, aby ochranná miestnosť slúžila účelu, na ktorý je určená.
6. Podporovať vzdelávanie zamestnancov v oblasti bezpečnosti a ochrany detí, preferovať výcviky v skupinových formách práce s deťmi.
7. V liečebno-výchovných sanatóriách sa odporúča poskytovať pre deti a žiakov s poruchami učenia a/alebo poruchami pozornosti 3 až 12-mesačné pobyty. Dôraz klásť na spoluprácu

so zákonnými zástupcami a realizovať spoločné stretnutia pre deti a žiakov a ich zákonných zástupcov, s cieľom odbornej pomoci a poradenstva pre zákonných zástupcov.

3.3. Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie

1. Pri psychologickej diagnostike dieťaťa alebo žiaka zo SZP zvážiť načasovanie diagnostikovania dosiahnutej jeho vývinovej úrovne, používať metodologicky relevantné psychodiagnostické metodiky a zvoliť testovanie s rešpektovaním ich jazykových a kultúrnych špecifik a v správe z vyšetrenia uvádzať odporúčania pre edukačný proces v materskej škole a v základnej škole.
2. Vyšetrenie školskej spôsobilosti detí, ktoré svoj oneskorený vývin majú na základe SZP, z ktorého pochádzajú, vykonáva CPPPaP.
3. Pri posudzovaní školských schopností detí zo SZP a pri ich zaradovaní do základnej školy postupovať podľa aktualizovaného usmernenia „Postup centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie pri posudzovaní školskej pripravenosti detí zo sociálne znevýhodneného prostredia - usmernenie“, vydaného MŠVVaŠ SR dňa 4. marca 2016 pod číslom 2016-11850/9969:1-100A. Usmernenie je zverejnené na webovom sídle ministerstva v časti Regionálne školstvo/Špeciálna výchova a vzdelávanie, poradenstvo/Pedagogické, špeciálnopedagogické, psychologické, výchovné poradenstvo <http://www.minedu.sk/pedagogicke-specialnopedagogicke-psychologicke-vychovne-poradenstvo>.
4. Po vyšetrení školskej spôsobilosti sa v prípade zistenia, že dieťa nedosahuje školskú spôsobilosť, vypracúva správa z diagnostického vyšetrenia, ktorá obsahuje pokyny pre ďalšiu prácu s dieťaťom pre pedagóga, zákonného zástupcu, prípadne poradenské zariadenie v zmysle akcelerácie jeho vývinu.
5. Pri vypracúvaní správy z diagnostického vyšetrenia podľa aktuálneho znenia § 11 ods. 9 písm. b) školského zákona sa postupuje podľa usmernenia k jej štruktúre a obsahu, ktoré je zverejnené na webovom sídle VÚDPaP <http://www.vudpap.sk/sk/informacie-pre-odbornych-zamestnancov/>.
6. Správa z diagnostického vyšetrenia sa vypracúva pre každé dieťa a žiaka, ktorý diagnostické vyšetrenie v poradenskom zariadení absolvoval, t. j. nielen pre dieťa a žiaka so ŠVVP.
7. V prípade, že pri určení diagnózy dieťaťa alebo žiaka, alebo inej odbornej intervencii sa využíva spolupráca zamestnancov obidvoch typov poradenských zariadení, správu z diagnostického vyšetrenia a písomné vyjadrenie poradenského zariadenia pre potreby školy vydáva riaditeľ toho poradenského zariadenia, vrátane neštátneho poradenského zariadenia zaradeného v sieti, ktoré má dieťa alebo žiaka vo svojej starostlivosti na základe rozhodnutia riaditeľa školského zariadenia o prijatí podľa príslušných ustanovení školského zákona.
8. Rozhodovať o prijatí dieťaťa alebo žiaka do školy alebo školského zariadenia, alebo o zmene spôsobu jeho vzdelávania v súlade s doručeným písomným stanoviskom MŠVVaŠ SR, vydanom po preskúmaní dôvodného podozrenia, že dokumentácia školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie podľa § 11 ods. 9 písm. a) a b) školského zákona nie je v súlade s výchovno-vzdelávacími potrebami dotknutého dieťaťa alebo žiaka. MŠVVaŠ SR doručuje svoje stanovisko aj zákonnému zástupcovi dieťaťa alebo žiaka, príslušnému školskému zariadeniu výchovného poradenstva a prevencie a ŠŠI. Podnet na preskúmanie dokumentácie školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie podľa § 11 ods. 9 písm. a) a b) školského zákona vedúci k vydaniu stanoviska MŠVVaŠ SR môže podať právnická osoba aj fyzická osoba.
9. OŠ OÚ vytvárajú podmienky na pôsobenie ČŠPP ako zdrojových centier a terénnych špeciálnych pedagógov a podporujú vzájomnú spoluprácu odborných zamestnancov

- CPPPaP a ČŠPP, vrátane neštátnych poradenských zariadení zaradených v sieti vo svojej územnej pôsobnosti.
10. Pri poskytovaní odbornej činnosti uplatňovať odborné metódy a postupy, ktoré sú zlučiteľné so psychologickou, špeciálnopedagogickou a liečebnopedagogickou činnosťou, vykonávanou v poradenských zariadeniach.
 11. Pri poskytovaní logopedickej starostlivosti odporúčame poradenským zariadeniam postupovať v súlade s metodickým usmernením č. 2011-5566/23356:14-914, vydaným MŠVVaŠ SR, ktoré upravuje podrobnosti k pôsobnosti, zameraniu a vykonávaniu odborných činností školského logopéda.
 12. Metodickú pomoc pri identifikácii a vzdelávaní detí a žiakov s intelektovým nadaním a ďalšej starostlivosti o tieto deti a žiakov poskytuje VÚDPaP.
 13. Spolupracovať pri tvorbe IVP najmä so školami, kde nie je zriadené miesto školského špeciálneho pedagóga.
 14. V správach z diagnostických vyšetrení uvádzať jednoznačne druh zdravotného znevýhodnenia alebo iných ŠVVP v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi MŠVVaŠ SR (napr. § 94 ods. 2 školského zákona, vyhláška č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách) a návrh na formu vzdelávania. Uvádzať konkrétne odporúčania na prístup učiteľov k žiakom s poruchami správania, aktivity a pozornosti na vyučovaní, ktoré vychádzajú z pozorovania priamo vo výchovno-vzdelávacom procese.
 15. V odporúčaní k vzdelávaniu žiaka v triede s podporou asistenta učiteľa jasne uvádzať výsledky diagnostického vyšetrenia vždy v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi MŠVVaŠ SR, ako aj stupeň, mieru postihnutia žiaka a bariéry, ktoré žiak so ŠVVP nedokáže prekonať z dôvodu zdravotného postihnutia alebo iného zdravotného znevýhodnenia. Odporúčanie vydáva zariadenie, ktoré má žiaka so ŠVVP v starostlivosti a nie je možné jeho zamieňanie so správou z vyšetrenia.
 16. CPPPaP sa odporúča:
 - a) realizovať programy v oblasti prevencie sexuálneho násillia páchaného na deťoch a prevencie obchodovania s ľuďmi, prevencie drogových závislostí, prevencie rizík používania internetu a mobilnej komunikácie, prevencie kyberšikany a prevencie kriminality s dôrazom na selektívnu prevenciu a na odbornú pomoc rizikovým deťom,
 - b) spolupracovať s riaditeľmi škôl a učiteľmi - koordinátormi prevencie a poskytovať metodickú pomoc pri realizácii školských projektov prevencie.
 17. Realizovať programy v oblasti prevencie drogových závislostí a prevencie kriminality s dôrazom na selektívnu prevenciu (najmä odborné intervencie pre rizikové deti) a preventívne programy a aktivity (besedy, zážitkové bloky) pre adolescentov s cieľom podporiť duševné zdravie a predchádzať rizikovému a suicidálnemu správaniu.
 18. V zmysle plnenia vybraných úloh vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020, ktorý bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 25/2014 zo dňa 15. januára 2014, sa odporúča zriaďovateľom a riaditeľom školských zariadení výchovného poradenstva a prevencie:
 - a) podporovať rozvíjanie služieb špeciálnych pedagógov, zdrojových centier a celoživotné vzdelávanie osôb so zdravotným postihnutím, osobitne vzdelávanie a prípravu pre trh práce uchádzačov o zamestnanie so zdravotným postihnutím,
 - b) podporiť zdrojové ČŠPP a terénnych špeciálnych pedagógov poskytujúcich podporné služby pre deti a žiakov so zdravotným postihnutím v školách bežného typu,
 - c) zabezpečiť poskytovanie podporných služieb z poradenských zariadení aj deťom a žiakom chorým a zdravotne oslabeným,
 - d) podporiť rozvoj kariérneho poradenstva pre osoby so zdravotným postihnutím.
- Uvedený dokument je dostupný na <http://www.minedu.sk/13793-sk/narodny-program-rozvoja-zivotnych-podmienok-osob-so-zdravotnym-postihnutim-na-roky-2014-2020>.

19. V zmysle plnenia vybraných úloh vyplývajúcich z Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím, ktorá bola schválená uznesením vlády Slovenskej republiky č. 24/2014, sa odporúča zriaďovateľom a riaditeľom školských zariadení výchovného poradenstva a prevencie:
 - a) podporovať zapojenie odborných zamestnancov, najmä psychológov do koordinácie prevencie násilia páchaného na deťoch na okresnej úrovni prostredníctvom aktívnej participácie v rámci okresných koordinačných stretnutí,
 - b) zintenzívniť tímové riešenia jednotlivých konkrétnych prípadov násilia páchaného na deťoch,
 - c) podporovať celoživotné vzdelávanie v oblasti krízovej intervencie a pomoci deťom ako obetiam násilia, osobitne aj deťom a žiakom so zdravotným postihnutím,
 - d) poskytovať informácie a usmernenia pre pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, najmä v oblasti rozpoznávania prípadov násilia páchaného na deťoch, ako aj v oblasti poskytnutia odbornej pomoci.
20. Odporúča sa realizovať programy v oblasti prevencie extrémizmu, prevencie obchodovania s ľuďmi, prevencie drogových závislostí a prevencie kriminality, s dôrazom na selektívnu prevenciu a na odbornú psychoterapeutickú pomoc rizikovým deťom.
21. Odporúča sa spolupráca s riaditeľmi škôl a učiteľmi – koordinátormi prevencie sociálno - patologických javov pri realizácii školských projektov prevencie a poskytovanie metodickéj pomoci a supervízie učiteľom – koordinátorom prevencie v mieste pôsobnosti.
22. Pre žiakov stredných škôl sa odporúča zaradiť preventívne aktivity zamerané na sebaopímanie a Body Image, t. j. na poruchy príjmu potravy – anorexia, bulímia, obezita, ale aj na sebapoškodzovanie a nadmerné cvičenie.
23. Pre žiaka, ktorý má problémy v učení alebo správaní takého charakteru, ktoré si nevyžadujú uplatňovanie špeciálnopedagogických postupov a ďalších zdrojov vo vzdelávaní v bežnej triede základnej alebo strednej školy, alebo má problémy prechodného charakteru, poradenské zariadenie nevydáva odporúčanie evidovať ho ako žiaka so ŠVVP. Poradenské zariadenie vydá pre školu správu z diagnostického vyšetrenia žiaka s odborným odporúčaním, ktorého uplatnenie zabezpečí zlepšenie jeho psychosomatického stavu. Zákonný zástupca žiaka alebo plnoletý žiak v tomto prípade nepodáva žiadosť o školskú integráciu a nepostupuje podľa IVP. Takýto žiak nemôže byť klientom CŠPP.
24. OŠ OÚ zabezpečujú potrebné podmienky v poradenských zariadeniach, ktoré sú poverené na vykonávanie činnosti súvisiacej s metodickým usmerňovaním ostatných poradenských zariadení v územnej pôsobnosti príslušného kraja.

3.4. Školské účelové zariadenia

3.4.1. Zariadenia školského stravovania

1. Výrobu a výdaj jedál v zariadeniach školského stravovania zabezpečovať podľa:
 - a) materiálno-spotrebných noriem a receptúr pre školské stravovanie a aktualizácií vydaných MŠVVaŠ SR v rokoch 2011-2014,
 - b) materiálno-spotrebných noriem pre diétny stravovací systém, vydaných MŠVVaŠ SR v roku 2009.
2. Pri príprave jedál v školských jedálňach pri základných a stredných školách pre deti predškolského veku prihliadať na ich vekové potreby a vhodný výber surovín podľa Materiálno-spotrebných noriem a receptúr pre školské stravovanie, určených pre vekovú kategóriu A. Z uvedeného dôvodu odporúčame vyhotovovať osobitný jedálny lístok.
3. Suchá strava sa podáva len vo výnimočných prípadoch, v čase havarijných situácií, počas školských výletov a pod. Aj táto strava musí svojím zložením zodpovedať § 24 ods. 5 písm.

- b) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
4. Pri poskytovaní stravovania iným stravníkom postupovať podľa § 140 a § 141 školského zákona a prevádzkového poriadku zariadenia školského stravovania tak, aby pri stravovaní detí a žiakov nedochádzalo k ohrozovaniu ich zdravotného stavu a kultúry stolovania.
 5. Odporúča sa propagovať zdravú výživu formou poskytovania informácií o školskom stravovaní v spolupráci s koordinátormi prevencie. Organizovať ochutnávky jedál zdravej výživy za účasti regionálnej tlače, televízie a pod., aj v čase konania rodičovských združení.
 6. Riaditeľ zariadenia školského stravovania spolupracuje s riaditeľom školy alebo riaditeľom školského zariadenia pri:
 - a) zabezpečovaní pedagogického dozoru nad deťmi a žiakmi v čase výdaja stravy v školskej jedálni a vo výdajnej školskej jedálni,
 - b) vypracovaní stravovacieho režimu stanovením prestávky na jedlo a oddych tak, aby prestávky na doplnkové stravovanie a hlavné jedlo zodpovedali fyziologickým potrebám stravujúcich sa detí a žiakov; hlavné jedlo pre žiakov I. stupňa základnej školy sa podáva najneskôr po 5. vyučovacej hodine a pre žiakov II. stupňa základnej školy a žiakov stredných škôl najneskôr po 6. vyučovacej hodine,
 - c) výchove ku spoločenskému správaniu, zásadám zdravej výživy, hygiene a kultúrnemu stolovaniu a pri odstraňovaní negatívnych stravovacích návykov detí a žiakov,
 - d) zabezpečovaní podnikateľskej činnosti,
 - e) realizácii celospoločenských programov podpory zdravia,
 - f) zabezpečovaní diétného stravovania deťom a žiakom,
 - g) poskytovaní dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa a žiaka ohrozeného sociálnym vylúčením (dotácie v zmysle § 4 ods. 6 zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky) nahlasovaním, či sa dieťa alebo žiak zúčastňuje na výchove a vzdelávaní v materskej škole a v základnej škole, a to prostredníctvom asistenta učiteľa.
 7. Ak je v škole alebo v školskom zariadení v prevádzke automat alebo bufet, ktorý je dostupný deťom a žiakom, riaditeľ školy, školského zariadenia zabezpečí podľa Akčného plánu prevencie obezity na roky 2015 – 2025 obmedzenie predaja nealkoholických nápojov v školách a pre pitný režim bude využívaná pitná voda z vodovodu alebo iné vhodné zdroje pitnej vody. Ďalší sortiment tovaru nemôžu tvoriť alkoholické nápoje, nápoje s obsahom kofeínu, chinínu, energetické nápoje a tabakové výrobky. Doplnkové jedlá musia byť výživovo hodnotné bez marketingovej podpory jedál s vysokým obsahom soli, tuku a cukru. V rámci realizácie cieľov Národného diabetologického programu riaditeľom škôl a školských zariadení sa odporúča neumiestňovať v priestoroch školy reklamy na nezdravé potraviny.
 8. Na minimalizáciu zdravotných rizík pri výrobe jedál a nápojov sa v zariadeniach školského stravovania používa e-model HACCP a prevádzkový poriadok a metodická príručka pre verejné obstarávanie potravín v zariadeniach školského stravovania vydané MŠVVaŠ SR.
 9. Sledovať plnenie odporúčaných výživových dávok (Vestník MZ SR, vydanie 4-5/2015) v zariadeniach školského stravovania za časové obdobie jedného mesiaca a výsledky plnenia porovnávať s povoleným percentuálnym rozdielom podľa § 10 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 533/2007 Z. z. o podrobnostiach a požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania; pre žiakov základných škôl nie je možné pripravovať jedlá na výber (mäsité, múčne a pod.).
 10. Pri zabezpečovaní vzdelávania zamestnancov zariadení školského stravovania sa odporúča účasť na aktivitách Výskumného ústavu potravinárstva, Národného ústavu celoživotného vzdelávania, Slovenského zväzu kuchárov a cukrárov a Združenia pre zdravie a výživu s garanciou MŠVVaŠ SR.

4. UČEBNICE A ŠKOLSKÉ TLAČIVÁ

1. Informácie k učebnicovej politike MŠVVaŠ SR sa nachádzajú na webovom sídle www.edicnyportal.sk, kde sú zverejnené informácie o učebniciach, registri recenzentov, o distribúcii učebníc a taktiež objednávkový formulár pre učebnice, ktoré poskytuje MŠVVaŠ SR školám na základe ich objednávky.
2. Objednávacie konanie na nákup učebníc pre školský rok 2017/2018 sa bude realizovať výlučne cez www.edicnyportal.sk. O termínoch začatia a ukončenia objednávacieho konania budú školy informované prostredníctvom tohto webového sídla.
3. Po ukončení hlavného objednávacieho konania na nákup učebníc si môžu objednať učebnice len novozriadené školy. Dodatočne si budú môcť spresniť objednávku učebníc pre 1. ročník všetky školy podľa počtu žiakov zapísaných do 1. ročníka v termíne do 15. mája 2017. V priebehu roka môže MŠVVaŠ SR realizovať špecializované objednávkové konanie (napr. pre nové, pripravované učebnice), preto odporúčame pravidelne kontrolovať webové sídlo Edičného portálu. Počty objednaných učebníc budú kontrolované porovnaním s údajmi z Centrálného registra. Objednávky môžu byť pred distribúciou upravované.
4. Národný register učebníc t. j. zoznam učebníc, učebných textov a pracovných zošitov, ktorým bola vydaná schvaľovacia alebo odporúčacia doložka MŠVVaŠ SR, je zverejnený na webovom sídle www.edicnyportal.sk/registre. Digitálne verzie učebníc a ďalšie voľne prístupné učebné materiály a odporúčanú literatúru môžu základné a stredné školy využívať prostredníctvom webového sídla www.eaktovka.sk.
5. MŠVVaŠ SR podľa § 13 ods. 7 školského zákona zverejňuje na webovom sídle www.edicnyportal.sk/registre a podľa potreby aktualizuje zoznam schválených učebníc, schválených učebných textov, schválených pracovných zošitov a odporúčaných učebníc, na zakúpenie ktorých môže poskytnúť školám finančné prostriedky a zoznam schválených učebníc, schválených učebných textov, schválených pracovných zošitov, ktoré poskytne školám bezplatne.
6. MŠVVaŠ SR môže poskytnúť príspevok školám na zakúpenie schválených učebníc, učebných textov, pracovných zošitov a odporúčaných učebníc v zmysle § 3 zákona č. 597/2003 Z. Z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov. Aktuálne informácie o príspevku na učebnice sa nachádzajú na www.minedu.sk v časti Regionálne školstvo – Financovanie – Príspevok na učebnice.
7. Tvorba učebníc sa realizuje podľa rezortného predpisu, ktorý je zverejnený na webovom sídle MŠVVaŠ SR.
8. Všetky nové učebnice sa posudzujú podľa kritérií na hodnotenie kvality učebníc, ktoré sú dostupné na www.statpedu.sk a www.siov.sk. Kvalitu učebníc a ich súlad so ŠVP posudzujú recenzenti z registra recenzentov.
9. Odporúča sa pedagógom, ktorí majú záujem stať sa recenzentmi, odborníkmi na posúdenie kvality učebníc a ich súladu so ŠVP, aby po splnení stanovených kritérií na recenzentov uvedených na www.statpedu.sk a www.siov.sk, písomne predložili ŠPÚ alebo ŠIOV svoj návrh.
10. Schválené vzory dokladov o získanom vzdelaní, pedagogickej, ďalšej a inej dokumentácie MŠVVaŠ SR zverejňuje na www.minedu.sk v menu Regionálne školstvo – Pedagogická dokumentácia a iné tlačivá – Knižnica vzorov pedagogickej dokumentácie a dokladov, alebo priamo na <http://formulare.iedu.sk/>. V nadväznosti na inovované ŠVP MŠVVaŠ SR schválilo nové vzory dokladov o získanom vzdelaní, pedagogickej, ďalšej a inej dokumentácie, platné od 1. 9. 2015.
11. Tlačivá predpísaných štatistických výkazov spolu s metodickými pokynmi na školský rok 2016/2017 sa nachádzajú na webovom sídle www.cvtisr.sk v kategórii Informácie a prognózy školstva/v časti zber údajov/výkazy typu Škôl (MŠVVaŠ SR).

5. KONTINUÁLNE VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV A ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV

1. MŠVVaŠ SR v súlade so zákonom č. 317/2009 Z. z. akreditovalo do konca januára 2016 celkovo 1567 programov kontinuálneho vzdelávania pre jednotlivé kategórie a podkategórie pedagogických zamestnancov a kategórie odborných zamestnancov, kariérové pozície špecialistov pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, ako aj pre kariérové pozície vedúcich pedagogických zamestnancov alebo vedúcich odborných zamestnancov. Zároveň MŠVVaŠ SR akreditovalo vysokým školám do konca januára 2016 spolu 101 programov doplňujúceho pedagogického štúdia. Zoznamy poskytovateľov akreditovaných programov kontinuálneho vzdelávania a akreditovaných programov doplňujúceho pedagogického štúdia je zverejnený na webovom sídle MŠVVaŠ SR <http://www.minedu.sk/akreditacie-v-rezorte-skolstva/>.
2. VÚDPaP zabezpečuje o. i. pre pedagogických zamestnancov špecializačné vzdelávanie Edukácia intelektovo nadaných detí v základnej škole a pre odborných zamestnancov inovačné vzdelávania Psychologická starostlivosť o intelektovo nadané deti a Špeciálnopedagogická starostlivosť o intelektovo nadané deti (žiakov). Informácie sú zverejnené na www.vudpap.sk.
3. ŠIOV zabezpečuje a vykonáva kontinuálne vzdelávanie v súlade so zákonom č. 317/2009 Z. z. a vykonávacími predpismi a zabezpečuje vzdelávanie učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy prostredníctvom akreditovaných vzdelávacích programov:
 - a) „Modulárne vzdelávanie a príprava, tvorba vzdelávacích programov pomocou modulov“,
 - b) „Ako zvládnuť stres za katedrou, prevencia syndrómu vyhorenia“,
 - c) „Systém uznávania výsledkov vo vzdelávaní vo vzťahu k tvorbe ŠkVP" (Uznávanie výsledkov vzdelávania v Slovenskej republike)“,
 - d) „Národná sústava kvalifikácií a Národný kvalifikačný rámec a ich aplikovanie do ŠkVP“ (Uznávanie výsledkov v Slovenskej republike)“.Informácie sú zverejnené na webovom sídle www.siov.sk.
4. MPC zabezpečuje a vykonáva kontinuálne vzdelávanie v súlade so zákonom č. 317/2009 Z. z. a vykonávacími predpismi vrátane povinného vzdelávania pre vedúcich pedagogických zamestnancov a vedúcich odborných zamestnancov (funkčné vzdelávanie a funkčné inovačné vzdelávanie). Informácie sú zverejnené na webovom sídle MPC www.mpc-edu.sk.
5. MPC prostredníctvom regionálnych pracovísk realizuje pre pedagogických a odborných zamestnancov odborné semináre a workshopy na základe potrieb škôl a školských zariadení a priorit a špecifik MŠVVaŠ SR.
6. MPC organizuje semináre na základe akčného výskumu učiteľov realizovaného v rámci tvorby atestačnej práce. Príspevky analyzujú metodiku aktivít podporujúcich motiváciu a aktivitu žiakov vo výchovno-vzdelávacom procese.
7. MPC zverejňuje osvedčené pedagogické skúsenosti a osvedčené skúsenosti z praxe odborných zamestnancov na webovom sídle MPC www.mpc-edu.sk.
8. MPC je organizáciou poskytujúcou prvú a druhú atestáciu pre pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení. Žiadosti o vykonanie atestácie sa podávajú v termíne do 30. júna alebo do 31. decembra spolu s atestačnou prácou. Aktuálne informácie sú zverejnené na <http://www.mpc-edu.sk/aktuality/atestacie>.
9. MPC prostredníctvom ROCEPO poskytuje pedagogickým zamestnancom pracujúcim s deťmi a žiakmi zo SZP a deťmi a žiakmi zo SZP z marginalizovaných rómskych komunít kontinuálne vzdelávanie.
10. MPC prostredníctvom ROCEPO poskytuje odbornú a metodickú pomoc učiteľom nultých ročníkov a pedagogickým asistentom.

11. V školách so žiakmi z marginalizovaných rómskych komunít sa odporúča pedagogickým zamestnancom primárneho vzdelávania absolvovať inováčné vzdelávanie „Interkultúrne vzdelávanie v základnej škole so žiakmi z rómskych komunít“, ktoré je realizované v rámci projektu „Inovatívne vzdelávanie pre pedagogických zamestnancov základných škôl za účelom zvýšenia ich interkultúrnych kompetencií vo vzdelávacom procese rómskych žiakov“. Informácie o projekte budú priebežne aktualizované: <http://www.statpedu.sk/clanky/projekty/spolu-s-romami-dosiahneme-viac>.

6. CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE

1. Odporúčame školám zapojiť sa do programu Európskej únie v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu Erasmus+, ktorý okrem iného podporuje vzdelávaciu mobilitu, vytváranie medzinárodných partnerstiev a využívanie možnosti na predkladanie projektov v rámci tohto programu vrátane zapojenia samotných žiakov. Informácie sú zverejnené na <http://www.minedu.sk/program-erasmus/> a na webovom sídle programu www.erasmusplus.sk. Vyhľadávať informácie je možné aj prostredníctvom európskej informačnej siete www.eurodesk.sk.
2. ŠIOV zabezpečuje pre cieľové skupiny zamestnávateľov a zástupcov zamestnávateľov, vysokoškolských učiteľov a zamestnancov pracujúcich v oblasti vzdelávania, vzdelávanie v akreditovaných vzdelávacích programoch:
 - a) „Nástroje na uznávanie výsledkov vzdelávania v SR – príprava multiplikátorov“,
 - b) „Nástroje na uznávanie výsledkov vzdelávania v SR“.
3. V rámci celoživotného vzdelávania je k dispozícii program Pestalozzi, ktorý je zameraný na rozvoj odborných kompetencií učiteľov. Program spolu s podrobnými informáciami je k dispozícii na webovom sídle Rady Európy <http://programme-pestalozzi.ext.coe.int/> a webovom sídle ŠPÚ www.statpedu.sk.
4. Školám sa odporúča zapojiť sa do programu celoživotného vzdelávania. Stredné školy, špeciálne stredné školy, základné umelecké školy a jazykové školy získavajú akreditáciu pre vzdelávacie programy zodpovedajúce študijným odborom alebo učebným odborom, ktoré sú uvedené pre príslušnú školu v sieti. Na vzdelávacie programy vedúce k úplnej alebo čiastočnej kvalifikácii získavajú stredné školy potvrdenie o akreditácii bez správneho poplatku. Stredné školy môžu v súlade so zákonom o celoživotnom vzdelávaní požiadať o udelenie oprávnenia na vykonávanie skúšky na overenie odbornej spôsobilosti. Úspešným absolvovaním skúšky získava absolvent osvedčenie o úplnej alebo čiastočnej kvalifikácii. Proces overovania odbornej spôsobilosti sa riadi podľa zákona č. 315/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Informácie sú zverejnené na <http://isdv.iedu.sk/Eligibility.aspx>.

7. NIEKTORÉ ASPEKTY OCHRANY PEDAGOGICKÉHO ZAMESTNANCA A ODBORNÉHO ZAMESTNANCA

1. Právny poriadok poskytuje pedagogickému zamestnancovi a odbornému zamestnancovi všeobecnú aj osobitú ochranu pred útokmi, ktoré sú priestupkami, trestnými činmi alebo zásahmi do jeho práva na ochranu osobitosti a jej prejavov a nastanú počas výkonu pedagogickej alebo odbornej činnosti alebo v súvislosti s ním. Potenciálnym útočníkom môže byť najmä:
 - a) zákonný zástupca alebo iná blízka osoba dieťaťa a žiaka,
 - b) dieťa a žiak (ktorého právna zodpovednosť je obmedzená alebo úplne vylúčená),
 - c) iný pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec,

- d) skupina osôb.
2. Pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec má postavenie chránenej osoby podľa TZ, čo znamená, že trestný čin spáchaný na takejto osobe sa trestá prísnejšie. Týka sa to najmä týchto trestných činov:
 - a) vražda (§ 145 TZ),
 - b) zabitie (§ 147 TZ),
 - c) ublíženie na zdraví (§ 155 TZ),
 - d) poškodenie zdravia (§ 162 TZ),
 - e) obmedzovanie osobnej slobody (§ 183 TZ),
 - f) vydieranie (§ 189 TZ),
 - g) hrubý nátlak (§190 TZ),
 - h) nátlak (§ 192 TZ),
 - i) porušovanie domovej slobody (§ 194 TZ),
 - j) nebezpečné vyhrážanie (§ 360 TZ),
 - k) výtržníctvo (§ 364 TZ).
 3. Príklady konaní z praxe, ktoré môžu napĺňať skutkovú podstatu trestného činu:
 - a) zamknutie v kabinete – obmedzovanie osobnej slobody,
 - b) fyzické napadnutie – výtržníctvo, ublíženie na zdraví, poškodenie zdravia,
 - c) psychický teror a hrozby – nebezpečné vyhrážanie,
 - d) vynucovanie lepšieho hodnotenia (lepšie známky) – vydieranie, hrubý nátlak, nebezpečné vyhrážanie.
 4. Okrem ochrany pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca priznaním postavenia chránenej osoby považuje TZ spáchanie akéhokoľvek trestného činu voči pedagogickému zamestnancovi a odbornému zamestnancovi vo forme odplaty za to, že voči páchatelovi alebo jeho osobe blízkej si plnil povinnosť vyplývajúcu zo zákona, za priťažujúcu okolnosť, čo znamená pre páchatel'a prísnejší trest.
 5. Ak sa pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec stal obeťou činu, o ktorom dôvodne predpokladá, že ide o trestný čin, môže podať trestné oznámenie podľa zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov. Trestné oznámenie je oznámenie o skutočnostiach, že bol spáchaný trestný čin. V zásade ho môže podať každý, teda nielen obeť, ale aj očitý svedok alebo ten, kto bol obeťou o to požiadaný. Aj keď trestný čin nebol dokonaný alebo neskôr bolo konanie posúdené len ako priestupok, policajt, vyšetrovateľ ani prokurátor, ktorý je povinný trestné oznámenie prijať, nemôže pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi odoprieť pomoc, ktorú skutočne potrebuje, ak o ňu požiada.
 6. Trestné oznámenie sa posudzuje vždy podľa obsahu, aj keď je nesprávne označené. Možno ho urobiť písomne, ústne do zápisnice na miestnom útvare Policajného zboru, ale aj faxom alebo elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu – v týchto posledných dvoch uvedených prípadoch treba oznámenie potvrdiť písomne alebo ústne do zápisnice do troch pracovných dní, inak sa o ňom nekoná.
 7. Pedagogickému zamestnancovi a odbornému zamestnancovi, tak ako všetkým fyzickým osobám poskytuje ochranu aj priestupkový zákon. Ide o priestupky proti občianskemu spolunažívaniu.

Príklady konaní z praxe, ktoré môžu byť priestupkom:

 - a) ublíženie na cti (nahrávanie na mobil, kameru, tablet, zhotovenie karikatúry s cieľom uraziť niekoho alebo ho vydať na posmech),
 - b) ublíženie na zdraví z nedbanlivosti,
 - c) úmyselné narušenie občianskeho spolunažívania vyhrázaním ujmu na zdraví, drobným ublížením na zdraví, schválnosťami alebo iným hrubým správaním.
 8. Priestupky proti občianskemu spolunažívaniu objasňujú v priestupkovom konaní orgány Policajného zboru aj na základe oznámenia prijatého od fyzickej osoby. Iba priestupok

- ublíženia na cti sa prejednáva len na návrh poškodeného pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca. Ak je možné priestupok prejednať v blokovom konaní, môže o ňom konať aj obec (obecná polícia). Takýto priestupok musí byť spoľahlivo zistený a obvinený z priestupku musí byť ochotný pokutu zaplatiť.
9. Pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec má ako každá fyzická osoba právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy sa smú vyhotoviť alebo použiť len s jeho privolením. V opačnom prípade má právo na ukončenie porušovania svojich práv, primerané zadost'učinenie a náhradu škody. Týchto nárokov sa pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec môže domôcť v civilnom sporovom konaní žalobou podanou na súde, v obvode ktorého má žalovaný trvalý pobyt. Ak malo dôjsť konaním žalovaného ku škode, pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec môže podať žalobu na súde, v obvode ktorého má žalovaný trvalý pobyt, alebo na súde, v obvode ktorého došlo ku skutočnosti, ktorá ho poškodila alebo mu spôsobila nemajetkovú ujmu.
 10. Podanie žaloby je spolplatnené súdnym poplatkom v závislosti od toho, či poškodený žiada aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ak bola pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti spôsobená spáchaním trestného činu škoda alebo nemajetková ujma, je konanie o náhrade škody pred súdom oslobodené od platenia súdneho poplatku. To rovnako platí, ak mu ublížil páchatel' na zdraví a spôsobil tak škodu vrátane škody na veci a šlo len o priestupok, nie o trestný čin.
 11. Stále však platí, že najlepšou ochranou je prevencia, preto odporúčame vedeniu škôl a školských zariadení zahrnúť výchovu a vzdelávanie k potrebe úcty, rešpektu a dodržiavania práv pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, ako aj iných osôb do ŠkVP.
 12. MŠVVaŠ SR vydalo Praktickú príručku k ochrane práv pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca. Sú v nej uvedené modelové príklady, ako aj konkrétne prípady z praxe, kedy došlo k porušeniu práv zamestnanca. Poskytuje návod na riešenie vzniknutých negatívnych prejavov správania a spôsoby, ako im predchádzať. Viac informácií na <http://www.minedu.sk/data/att/9125.pdf>.

8. ÚČINNOSŤ

Tieto pedagogicko-organizačné pokyny nadobúdajú účinnosť 1. septembra 2016.

Príloha č. 1

Termíny školských prázdnin v školskom roku 2016/2017

Prázdniny		Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné		27. október 2016 (štvrtok)	28. október – 31. október 2016	2. november 2016 (streda)
vianočné		22. december 2016 (štvrtok)	23. december 2016 – 5. január 2017	9. január 2017 (pondelok)
polročné		2. február 2017 (štvrtok)	3. február 2017 (piatok)	6. február 2017 (pondelok)
jarné	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj Trnavský kraj	17. február 2017 (piatok)	20. február – 24. február 2017	27. február 2017 (pondelok)
	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	24. február 2017 (piatok)	27. február – 3. marec 2017	6. marec 2017 (pondelok)
	Košický kraj, Prešovský kraj	3. marec 2017 (piatok)	6. marec – 10. marec 2017	13. marec 2017 (pondelok)
veľkonočné		12. apríl 2017 (streda)	13. apríl – 18. apríl 2017	19. apríl 2017 (streda)
letné		30. jún 2017 (piatok)	3. júl – 31. august 2017	4. september 2017 (pondelok)

Termíny školských prázdnin v školskom roku 2017/2018

Prázdniny		Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné		27. október 2017 (piatok)	30. október – 31. október 2017	2. november 2017 (štvrtok)
vianočné		22. december 2017 (piatok)	23. december 2017 – 5. január 2018	8. január 2018 (pondelok)
polročné		1. február 2018 (štvrtok)	2. február 2018 (piatok)	5. február 2018 (pondelok)
jarné	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	16. február 2018 (piatok)	19. február – 23. február 2018	26. február 2018 (pondelok)
	Košický kraj, Prešovský kraj	23. február 2018 (piatok)	26. február – 2. marec 2018	5. marec 2018 (pondelok)
	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj Trnavský kraj	2. marec 2018 (piatok)	5. marec – 9. marec 2018	12. marec 2018 (pondelok)
veľkonočné		28. marec 2018 (streda)	29. marec – 3. apríl 2018	4. apríl 2018 (streda)
letné		29. jún 2018 (piatok)	2. júl – 31. august 2018	3. september 2018 (pondelok)

Termíny školských prázdnin v školskom roku 2018/2019

Prázdniny		Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné		30. október 2018 (utorok)	31. október – 2. november 2018	5. november 2018 (pondelok)
vianočné		21. december 2018 (piatok)	27. december 2018 – 7. január 2019	8. január 2019 (utorok)
polročné		31. január 2019 (štvrtok)	1. február 2019 (piatok)	4. február 2019 (pondelok)
jarné	Košický kraj, Prešovský kraj	15. február 2019 (piatok)	18. február – 22. február 2019	25. február 2019 (pondelok)
	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj Trnavský kraj	22. február 2019 (piatok)	25. február – 1. marec 2019	4. marec 2019 (pondelok)
	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	1. marec 2019 (piatok)	4. marec – 8. marec 2019	11. marec 2019 (pondelok)
veľkonočné		17. apríl 2019 (streda)	18. apríl – 23. apríl 2019	24. apríl 2019 (streda)
letné		28. jún 2019 (piatok)	1. júl – 31. august 2019	2. september 2019 (pondelok)

Príloha č. 2

Nové všeobecne záväzné právne predpisy

- a) Zákon č. 188/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
- b) Zákon č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- c) Vyhláška MŠVVaŠ SR č. 113/2015 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení neskorších predpisov
- d) Vyhláška MŠVVaŠ SR č. 203/2015 Z. z., ktorou sa mení vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky č. 224/2011 Z. z.
- e) Vyhláška MŠVVaŠ SR č. 204/2015 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 305/2008 Z. z. o škole v prírode
- f) Vyhláška MŠVVaŠ SR č. 17/2016 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam zakázaných látok a zakázaných metód na účely dopingu v športe
- g) Vyhláška MŠVVaŠ SR č. 51/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú zdravotné výkony, ktoré sú súčasťou zdravotnej prehliadky vrcholového športovca a talentovaného športovca
- h) Vyhláška MŠVVaŠ SR č. 110/2016 Z. z. o odbornej príprave na nadobudnutie odbornej spôsobilosti v športe
- i) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 208/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 630/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov

Nové rezortné predpisy

- a) Smernica č. 50/2015, ktorou sa upravuje postup pri poskytovaní motivačných štipendií žiakom stredných odborných škôl
- b) Metodický pokyn č. 66/2015 k postupu pri predkladaní požiadaviek na finančné prostriedky na osobné náklady asistenta učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením

Platné koncepcie a stratégie

- a) Koncepcia informatizácie a digitalizácie rezortu školstva s výhľadom do roku 2020
- b) Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- c) Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike
- d) Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014-2020
- e) Koncepcia práce so športovo talentovanou mládežou na roky 2015 – 2020